

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	3/25 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	11.12.2025 kl. 09.00 – 12.00
Sted:	Teams
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Tor-Christian Møglebust, Olav Haugerud, Endre Straume Mårstig, Kathrine Julin Pettersen og Cecilie Thorbjørnsen
	Fra DiBK: Line Monsbakken Holmestad
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

Sak 31/25 Protokoll fra klagenemndas møte 17.09.2025.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 32/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra STRUCTOR AKUSTIKK AS (klagesaksnr. 2025/5688).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 30.05.2025 ble vedtak av 28.05.2025 påklaget av foretaket ved Martin Peremans. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 11.04.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.05.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Structor Akustikk AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Martin Peremans er daglig leder. Han har master of science innen Transport Planning and Engineering fra 2013. Det er også dokumentert annen utenlandsk utdanning, beståtte fag ved NTNU og flere kursbevis og sertifikater.

Foretaket har sin virksomhet innen tverrfaglig teknisk rådgivning, byggeledelse og prosjektledelse innen bygg, anlegg og industri, samt rådgivende ingeniørtjenester innen akustikk. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 47.990 All annen faglig, vitenskapelig og teknisk virksomhet ikke nevnt annet sted. Martin Peremans er daglig leder. Han har Master of Science innen Transport Planning and Engineering fra 2013, diploma in Acoustics and Noise Control fra 2019, spesialiseringsdiplom i arkitektur og byplanlegging fra 2007 samt flere kursbevis.

Saksgang

11.04.2025 Søknad

28.05.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

30.05.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

12.06.2025 Supplerende informasjon i klagesak

12.06.2025-14.06.2025 E-postkorrespondanse om status i klagesak

28.08.2025 Brev med behov for ytterligere opplysninger i klagesak

01.09.2025 Supplerende informasjon i klagesak

04.09.2025 E-post med behov for ytterligere opplysninger i klagesak

08.09.2025 Supplerende informasjon i klagesak

24.09.2025- 26.09.2025 E-postkorrespondanse om status i klagesak

09.10.2025 E-post med behov for ytterligere opplysninger i klagesak

09.10.2025 E-postkorrespondanse om krav og dokumentasjon i klagesak

22.11.2025 Supplerende informasjon og argumentasjon i klagesak

Foretakets anførsler og korrespondanse mellom foretaket og direktoratet i forbindelse med klagesaken

Foretaket ved Martin Peremans skriver i klagen at de ønsker å be om omgjøring av vedtaket, da de mener at faglig leders utdanning og kompetanse samlet sett oppfyller kravene i henhold til SAK10 §§ 11-3 og 11-4.

Foretaket henviser til at faglig leder har

- Master of Science innen ingeniørvitenskap (Transport planning and engineering) med også fag innen design og konstruksjon
- Grad i akustikk (Degree in Acoustics) – med en rekke spesialiseringsemner innen bygningsakustikk og vibrasjoner – tilsvarende 60 studiepoeng.
- Grunnutdanning innen konstruksjon og teknisk fag (tilsvarende bachelor), med en rekke emner innen arkitektur og konstruksjon, konstruksjonteknikk og konstruksjonsteknologi
- Enkeltfag fra universitet innen ingeniørvitenskap også direkte relatert til konstruksjon, herunder Arctic Engineering

Foretaket mener dette gir en samlet kompetanse som omfatter bygningskonstruksjon, bygningsakustikk, bygningsfysikk, og vibrasjonslære, samt tverrfaglig ingeniørforståelse.

Foretaket henviser også til at det ikke finnes en egen akustikk-utdanning i Norge, men at mange av de godkjente aktørene i bransjen har utdanning innen elektronikk, fysikk eller lydteknologi, med færre byggetekniske emner enn det som er dokumentert for Peremans.

Det henvises for øvrig til klagen.

Foretaket har også sendt inn supplerende argumentasjon. I e-post av 12.06.2025 skriver foretaket at de mener at Peremans samlede utdanning og videreutdanning dekker både nivå- og fagkravene til godkjenningssområdet. E-posten følger vedlagt klagesaken som vedlegg 4.

Foretaket henviser deretter til de ulike utdanningene til Peremans, og hva som gjør at foretaket mener kravene er oppfylt på bakgrunn av dette.

I forbindelse med brev fra direktoratet om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesaken, der det ble etterspurt dokumentasjon på bachelorgrad, eventuelle andre fag som er tatt ved utdanningsinstitusjon samt emnebeskrivelser for fagene fra mastergraden, har foretaket kommet med ytterligere argumentasjon og opplysninger. I e-post av 01.09.2025, som følger vedlagt klagesaken som vedlegg 7, skriver foretaket at Peremans har utdanning DEC og DES som ifølge foretaket tilsvarer bachelorgrad. Foretaket skriver at denne

utdanningen har fagfelt innen arkitektur og urbanisme. Foretaket skriver deretter at Peremans ble opptatt ved Master of Science ved School of Engineering, og at mastergraden inneholder flere relevante emner innen konstruksjon og infrastruktur. Foretaket skriver også at utdanningen tidligere er vurdert som tilstrekkelig for inntak til videre studier i Norge, og at den har blitt godkjent der for tilgang på fag på bachelor- og masternivå. Foretaket skriver også at utdanning og arbeidserfaring har blitt godkjent av RIF.

Foretaket skriver også at faglig leder har gjennomført en tilleggsmaster i akustikk, i tillegg til at faglig leder har deltatt på en rekke kurs og enkeltemner.

Foretaket har også henvist til en tabell med oversikt over faglig leders utdanning og antall oppnådde studiepoeng. Selv om faglig leder utdanning er sammensatt og gjennomført ved ulike institusjoner og over flere løp, så mener foretaket at den samlet sett utgjør minst en bachelor of science + master of science med faglig dybde innen generelle realfag og naturvitenskap, konstruksjonsteknikk og infrastruktur, bygg- og arkitekturteknikk samt spesialisering innen akustikk og vibrasjoner.

For å kunne vurdere nivået på utdanningen som foretaket henviser til som DEC og DES ba direktoratet om en faglig korrekt oversettelse av dokumentasjonen, samt mer informasjon om utdanningens omfang.

Foretaket besvarte denne henvendelsen 08.09.2025. E-posten følger vedlagt klagesaken som vedlegg 9. Foretaket skriver her at de har lagt ved oversettelse av vitnemål og utvalgte emner innen byggtekniske fag i tråd med det som er etterspurt. Foretaket gjør også oppmerksom på at utdanningsløpet er sammensatt og gjennomført før Bologna-reformen, og at det der for ikke er mulig å dokumentere alle deler med ECTS-poeng eller vitnemål. Foretaket henviser igjen til at utdanningsgrunnlaget tidligere har blitt ansett tilstrekkelig for inntak til videre studier i Norge.

Foretaket henviser igjen til at de mener faglig leder samlet sett har kompetanse som oppfyller kravene i SAK10.

Direktoratet ba igjen i e-post av 09.10.2025 om ytterligere opplysninger i forbindelse med klagesaken. Det ble igjen bedt om mer informasjon om utdanningen(e) fra Université Libre de Bruxelles for å kunne vurdere utdanningene, og hvilket nivå de tilsvarer.

Foretaket besvarte denne henvendelsen 09.10.2025, og stilte spørsmål ved hvorfor ikke dokumentasjonen knyttet til Diploma in Acoustics and Noise Control er vurdert, da foretaket mener dette er en anerkjent utdanning, og utgjør det mest relevante utdanningsgrunnlaget for godkjenning i tiltaksklasse 3.

Direktoratet besvarte henvendelsen samme dag, og henviste til at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning, og at Diploma in Acoustics and Noise Control som foretaket henviste til, ikke er formell utdanning.

Foretaket sendte deretter inn ytterligere dokumentasjon og argumentasjon i saken 22.11.2025. E-posten følger vedlagt klagesaken som vedlegg 11. Foretaket skriver her at de ber om at faglig leders kompetanse vurderes samlet sett. Foretaket mener at de nye vedleggene tydelig dokumenterer diplomets utdanningsnivå, antall ECTS-poeng, samt dens formelle innpassing i et akademisk utdanningsløp.

Foretaket skriver videre at den tidligere vurderingen til direktoratet vurderer hver utdanning isolert, men at SAK10 §§ 11-1 til 11-4 legger opp til en helhetlig vurdering av utdanning. Foretaket mener at å forkaste MSc-graden fordi den ikke inneholder akustikk, for deretter å forkaste Diplomaen fordi den ikke er en MSc, gir ett resultat som ikke er i tråd med forskriftens intensjon eller forvaltningslovens krav om forsvarlig utredning. Foretaket henviser til at faglig leder allerede har formell utdanning på masternivå gjennom sin MSc, og at Diploma in Acoustics and Noise Control er en spesialisering på samme nivå.

Foretaket henviser til at IOA (Institute of Acoustics) opplyser om at diplommet

- er «postgraduate» med opptakskrav om bachelor-/mastergrad
- har hovedinnhold på nivå EQF 7 (master)
- tilsvarer minst 90 studiepoeng (ects)
- gis formell innpassing i MSc programmer ved flere britiske universiteter.
- er gitt ved universitet (Trinity College Dublin)
- dekker hele det faglige kompetanseområdet innen akustikk

Sett i sammenheng mener foretaket at dette utgjør en samlet kompetanse som dekker både det formelle nivået og den faglige spesialiseringen som kreves. Foretaket mener også at dette er fullt innenfor SAK10 § 11-4 som åpner for å godkjenne særlig relevant erfaring og utdanning når kompetansen samlet sett er dokumentert.

Det henvises for øvrig til dokumentene som er vedlagt klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen bygg.

Foretaket har dokumentert at daglig og faglig leder Martin Peremans har Master of Science innen Transport Planning and Engineering fra 2013. Det er også dokumentert diplomer fra Université Libre de Bruxelles fra 2006 og 2007. Videre er det dokumentert diploma in Acoustics and Noise Control fra Institute of Acoustics (IOA) fra 2019, og at Peremans har besått fagene *ingeniørgeologi for bygge- og anleggsledere i underjordarbeider, planlegging og bygging av samferdselstunneler* og *drift, vedlikehold og sikkerhet i samferdselstunneler* ved NTNU i perioden 2022-2023. Det er også dokumentert at han har bestått emnet geografiske informasjonssystemer (GIS) i forvaltning og planlegging ved Universitetet i Tromsø, samt flere andre kursbevis.

Spørsmålet blir derfor om det for Martin Peremans er dokumentert at krav til relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå er oppfylt. Kravet for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 3 er som sagt mastergrad.

Kvalifikasjonskravene i SAK10 §§ 11-2 og 11-3 er formulert som tydelige og konkrete krav til utdanningsnivå og praksis, og åpner ikke for skjønnsutøvelse. Kvalifikasjonskravene innebærer blant annet at foretakets faglige ledelse skal ha «formell utdanning på et fastsatt nivå», jf. SAK10 § 11-2 med tilhørende veiledning. Direktoratet presiserer at utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 skal være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3, ved søknad om sentral godkjenning. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning.

Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Det er en utdanningsinstitusjon eller annen instans som er tillagt slik myndighet som kan vurdere og godkjenne bruken av titler som bachelor, master, sivilingeniør osv. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Direktoratet vurderer kun om dokumentert utdanning oppfyller kravene til utdanningsnivåene som følger av byggesaksforskriften.

Byggesaksforskriften stiller som sagt krav om formell utdanning. En utdanning som ikke er godkjent eller akkreditert av relevant utdanningsmyndighet, kan ikke sies å oppfylle kravet til formell utdanning. Det er akkrediteringsmyndigheten som har spesialistkompetanse til å foreta konkrete vurderinger av studiekompetansen som oppnås ved utdanningen.

Foretaket har som sagt dokumentert at Martin Peremans har Diploma in Acoustics and Noise Control fra Institute of Acoustics (IOA), fra 2019. Det fremgår av nettsiden til foretaket at IOA ikke har søkt om ekstern akkreditering eller godkjenning, siden det ikke er veldig relevant for dem, og at det også vil være vanskelig for IOA å møte de eksterne kriteriene for godkjenning, da dette innebærer en fullstendig adskillelse av undervisning og vurdering. Det fremgår også at IOA Diploma blir sett på som en «postgraduate» kvalifikasjon, siden opptakskravet vanligvis er en relevant grad, men at IOA Diploma ikke i seg selv gir innehaveren rett til å bruke en tittel (MSc, BSc osv.). Ettersom IOA ikke har et akkreditert studietilbud, oppfyller ikke Diploma in Acoustics and Noise Control forskriftens krav til formell utdanning. Tilsvarende vil gjelde for de ulike kursbevisene som er dokumentert.

Det er også dokumentert diplomer fra Université Libre de Bruxelles fra 2006 og 2007. Søknad og vedlegg som ikke er utferdiget på norsk, svensk eller dansk skal vedlegges en faglig korrekt oversettelse til et av disse språkene ved søknad om sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-2 tredje ledd. Vi godtar også dokumentasjon på engelsk. Foretaket har vedlagt oversettelse av deler av dokumentasjonen. Av oversettelsen fremgår det at Peremans var registrert i studieprogrammet spesialiseringsdiplom i arkitektur og byplanlegging i studieåret 2006/2007, og at han bestod med tilfredsstillende resultat eksamenen som avslutter dette studieprogrammet i september 2007.

Direktoratet har som sagt etterspurt mer dokumentasjon for disse diplomene, blant annet i form av en faglig korrekt oversettelse av begge dokumentene, i tillegg til informasjon om omfanget på utdanningen(e) som for eksempel studiepoeng, nivå i det europeiske kvalifikasjonsrammeverket, bekreftelse fra utdanningsinstitusjonen eller lignende. Foretaket ble også henvist til å ta kontakt med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse for å få vurdert utdanningen.

I e-post av 22.11.2025 har foretaket vedlagt dokumentasjon der det fremgår at diplomene fra 2006 var på totalt 37 ECTS, mens diplomene fra 2007 var på totalt 45 ECTS. ECTS står for European Credit Transfer and Accumulation System, og er et felles poengsystem for høyere utdanning. ECTS tilsvarer studiepoeng i Norge, så 37 ECTS tilsvarer 37 studiepoeng i Norge. Direktoratet finner ikke at diplomene fra Université Libre de Bruxelles oppfyller kravet til utdanningsnivå i SAK10 § 11-2 bokstav e som er mastergrad i ingeniøruddanning eller arkitektur, sivilarkitekt, sivilingeniør, eller tilsvarende grad med 300 studiepoeng, eller tilsvarende. Direktoratet finner heller ikke at diplomene oppfyller kravet til noen av de andre utdanningsnivåene som følger av SAK10 § 11-2, som for eksempel bachelorgrad med 180 studiepoeng eller høyere fagskolegrad med 120 studiepoeng eller tilsvarende. Diplomene oppfyller dermed heller ikke kravet til utdanningsnivå for lavere tiltaksklasser.

Foretaket har også dokumentert at Peremans har Master of Science fra Edinburgh Napier University, innen Transport Planning and Engineering. Utdanningen ble fullført i 2013.

Mastergrad oppfyller følgelig kravet til utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om mastergraden innen Transport Planning and Engineering er tilstrekkelig relevant for prosjektering av lydforhold og vibrasjoner.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav o med tilhørende veiledning. Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner omfatter planlegging og prosjektering av byggverk for å sikre behov for beskyttelse mot støy og vibrasjoner for brukerne. Oppgaven omfatter kartlegging av lyd- og vibrasjonskilder i og utenfor byggverket i tillegg til prosjektering av byggverket og nødvendig tiltak. Fagområdet omfatter også prosjektering av tilstrekkelig lyd kvalitet og god romakustikk tilpasset bruken av byggverket. Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3 omfatter prosjektering i byggverk med flere enn 5 etasjer og med to eller flere brukerområder. Godkjenningsområdet omfatter også byggverk hvor prosjektering av tiltak mot vibrasjoner er krevende, som for eksempel hvis vibrasjoner overføres via bakken og fundament.

For at en utdanning skal være relevant for prosjektering av lydforhold og vibrasjoner må den gi tilstrekkelig byggteknisk forståelse for prosjektering av byggverk med hensyn til lyd og vibrasjoner, som for eksempel kompetanse innen bygningsfysikk - læren om de prosessene som påvirker en bygning som følge av indre og ytre påkjenninger, og materialkunnskap/materiallære for å forstå materialers egenskaper og hvordan disse påvirker lyd- og vibrasjonsforhold.

Studiet Transport Planning and Engineering er rettet mot transportsystemer og trafikkinfrastruktur. Det fremgår av fagplanen for utdanningen at den besto av følgende moduler: trafikkteknikk og kontroll, transport- og trafikkmodeller, transportøkonomi og vurdering, veiplanlegging og design, kollektivtransport, trafikkstyring og transportforskningsmetoder.

Direktoratet finner at enkelte fag kan gi grunnleggende innsikt i hvordan transport skaper vibrasjoner, og at dette kan bidra til å forstå hvilke eksterne vibrasjonskilder et bygg kan bli utsatt for, men utover dette kan ikke direktoratet se at utdanningen gir den nødvendige byggt tekniske kompetansen som kreves for å ivareta prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i bygg. Utdanningen vurderes derfor som ikke tilstrekkelig relevant for området.

Peremans har som sagt også bestått fagene *ingeniørgeologi for bygge- og anleggsledere i underjardarbeider, planlegging og bygging av samferdselstunneler og drift, vedlikehold og sikkerhet i samferdselstunneler* ved NTNU i etterkant av mastergraden. Direktoratet kan heller ikke se at disse fagene er relevante for området.

Når det gjelder foretakets argumentasjon om at faglig leders utdanning og kompetanse er tilfredsstillende for å få innpass i andre utdanningsløp og blant annet godkjent av RIF, bemerkes det at Direktoratet for byggkvalitet administrerer den sentrale godkjenningsordningen og behandler søknader om sentral godkjenning. Sentral godkjenning er en vurdering av foretakets kvalifikasjoner vurdert opp mot kravene i SAK10 kapittel 9-11, og er uavhengig av andre autoriseringsordninger, eller annet regelverk. Direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning i SAK10 §§ 11-2 og 11-3, og foretaket må ved søknad om sentral godkjenning dokumentere at dets faglige ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. I dette ligger at utdanningen må være relevant for omsøkte godkjenningsområder, i tillegg til at den oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i henhold til tabellen i SAK10 § 11-3. Direktoratet har ikke mulighet til å fravike disse kravene.

Direktoratet finner ikke at foretaket har dokumentert relevant formell utdanning, som oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter SAK10.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Structor Akustikk AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagde godkjenningsområdet.»

Klager har i e-post datert 07.12.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 33/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra SIGMA RØR AS (klagesaksnr. 2025/7559).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 06.08.2025 ble vedtak av 06.08.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.01.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.08.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse

2, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav a og tilhørende veiledning. For tiltaksklasse 1 hadde ikke foretaket dokumentert at kravet til praksislengde var oppfylt.

For de påklagde prosjekteringsområdene i tiltaksklasse 2 var avslaget begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

For godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3 var avslaget begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav a og tilhørende veiledning. Foretaket hadde heller ikke dokumentert at kravet til praksis var oppfylt for tiltaksklasse 2. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Sigma Rør AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret ingen inntektsmottakere og ligger i Sandefjord i Vestfold. Marius Lindberg er daglig leder. Han har svennebrev i rørleggerfaget fra 2009, mesterbrev som rørleggermester fra 2019 og høyere fagskolegrad innen klima-, energi og miljøfag i bygg (KEM) fra 2019.

Foretaket har sin virksomhet innen å selge varer og tjenester innen rørleggerarbeid og annet som naturlig sammenfaller med dette, samt deltakelse i andre selskaper, investeringer og nærliggende virksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.220 VVS-arbeid.

Saksgang

16.01.2025 Søknad

20.02.2025 Foreløpig svarbrev

03.03.2025 Brev om ny svarfrist

27.03.2025 Brev om ny svarfrist

21.05.2025 Brev om ny svarfrist

16.06.2025 Brev om ny svarfrist

16.07.2025 Brev om ny svarfrist

06.08.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

06.08.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

25.08.2025 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

16.10.2025 E-post om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de forventer sentral godkjenning utover tiltaksklasse 1, med svennebrev fra 2009, mesterbrev fra 2019 og prosjektering i over 6 år. For utførende så

skriver foretaket at faglig leder har krav til tiltaksklasse 3 ut ifra bakgrunn alene, og prosjekterende i tiltaksklasse 2. Foretaket mener også at man får tiltaksklasse 1 med bare vanlig praksis/svennebrev. Foretaket skriver også at de gjerne sender over med utfyllende info hvis det er behov for det.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget, murerfaget eller rørleggerfaget.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Marius Lindberg har svennebrev i rørleggerfaget fra 2009, mesterbrev som rørleggermester fra 2019 og høyere fagskolegrad innen klima-, energi og miljøfag i bygg fra 2019. Både mesterbrevet i rørleggerfaget og den høyere fagskolegraden innen KEM oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal det blant annet legges vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Når det gjelder tilknytning til godkjenningsområdet vil dette si praksis fra tilsvarende funksjon og oppgaver som det søkes sentral godkjenning for. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd, og 11-4 første og femte ledd med tilhørende veiledninger.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § første ledd med tilhørende veiledning. Ansvarlig søkers ansvar innebærer blant annet ansvar for at byggesøknaden

inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser. Ansvarlig søker skal også avklare ansvarsområder, samordne de ansvarlig prosjekterende, utførende, og kontrollerende og påse at alle oppgaver er belagt med ansvar og foreslå tiltaksklasser. Ansvarlig søker har også ansvar for å sende inn nødvendige opplysninger for kommunens utstedelse av ferdigattest. Ansvar et innebærer også deltakelse i forhåndskonferanse, håndtering av nabovarsling, å avklare dispensasjonsbehov og utarbeide tiltaksprofil. Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 2 omfatter søknader med noe kompleksitet der antall ansvarlige foretak og ansvarsoppgaver medfører at koordineringsbehovet for prosjektering, utførelse eller kontroll er krevende. Dette vil for eksempel omfatte flertrinns søknader der ansvarsforholdene i tiltaket er oppsplittet og krever koordinering. Andre forhold som spiller inn, er eventuelle dispensasjoner.

Foretaket har i søknaden vist til tre referanseprosjekter for dette godkjenningsområdet fra henholdsvis 2017, 2020 og 2024

Kravet til praksis gjelder som sagt i utgangspunktet etter endt utdanning. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn.

Direktoratet finner i dette tilfellet at Lindberg har relevant videreutdanning, da både mesterbrevet og fagskolegraden bygger videre på relevant svennebrev i rørleggerfaget. Direktoratet finner derfor grunnlag for å vektlegge eventuell praksis før fullført fagskolegrad 24.06.2019, med et halvt år for hvert hele år.

I referanseprosjektet fra 2017 har foretaket beskrevet at Lindberg gjennom rollen som rørlegger BAS sto for søknader og dokumentasjon for prosjektet, som gjaldt en tomannsbolig. Det er ingen nærmere beskrivelse av søknadsprosessen, antall ansvarlige foretak, koordineringsbehov, eventuelle dispensasjoner, eller andre forhold som kan bidra til å øke kompleksitet eller vanskelighetsgrad, som tilsier at tiltaket skal plasseres i tiltaksklasse 2. Direktoratet finner derfor at prosjektet vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 1 ut ifra beskrivelsen.

I referanseprosjektet fra 2020 har foretaket beskrevet at Lindberg gjennom rollen som prosjektleder hadde samtlige ansvarssøknader for VVS-fag. Det er heller ikke her gitt noen nærmere beskrivelse av søknadsprosessen, antall ansvarlige foretak, koordineringsbehov, eventuelle dispensasjoner, eller andre forhold som kan bidra til å øke kompleksitet eller vanskelighetsgrad, som tilsier at tiltaket skal plasseres i tiltaksklasse 2. Det er heller ikke tydelig om foretaket har vært ansvarlig søker i tiltaket, eller om det kun er levert erklæringer om ansvarsrett for VVS-fag i prosjektet, noe som ikke er relevant praksis for

godkjenningsområdet ansvarlig søker. Direktoratet finner derfor ikke at referanseprosjektet er relevant for godkjenningsområdet ut ifra beskrivelsene.

I prosjektet fra 2024 har foretaket beskrevet at Lindberg gjennom rollen som prosjektleder var prosjekterende innenfor hele VVS-faget, inkludert ventilasjon, sanitær, slukkeinstallasjoner, sprinkler, kjøle og varme. Direktoratet finner ikke at dette prosjektet er relevant for funksjonen ansvarlig søker.

Foretaket har på bakgrunn av disse prosjektene ikke dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Foretaket har heller ikke dokumentert at kravet til praksislengde er oppfylt for tiltaksklasse 1.

Direktoratet har i brev datert 25.08.2025, og i påfølgende e-post av 16.10.2025, bedt foretaket om å dokumentere flere referanseprosjekter som dokumenterer nødvendig praksis. Direktoratet har ikke fått svar på disse henvendelsene.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Samlet vurdering av de påklagde prosjekteringsområdene i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen KEM eller VVS.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Marius Lindberg har svennebrev i rørleggerfaget fra 2009, mesterbrev som rørleggermester fra 2019 og høyere fagskolegrad innen klima-, energi og miljøfag i bygg fra 2019. Høyere fagskolegrad innen KEM oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal det blant annet legges vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Når det gjelder tilknytning til godkjenningsområdet vil dette si praksis fra tilsvarende funksjon og oppgaver som det søkes sentral godkjenning for. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd, og 11-4 første og femte ledd med tilhørende veiledninger.

Ettersom Lindberg har relevant høyere fagskolegrad, må det dokumenteres tilhørende 10 års relevant praksis for at kravet til praksislengde skal være oppfylt. Kravet til praksis gjelder som sagt i utgangspunktet etter endt utdanning. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn.

Direktoratet finner i dette tilfellet at Lindberg har relevant videreutdanning for godkjenningssområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner, prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner og prosjektering av slukkeinstallasjoner, da fagskolegraden bygger videre på relevant svennebrev i rørleggerfaget. Direktoratet finner derfor grunnlag for å vektlegge eventuell praksis før fullført fagskolegrad 24.06.2019, med et halvt år for hvert hele år for disse godkjenningssområdene.

Når det gjelder godkjenningssområdet prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter fagområdet prosjektering av installasjoner med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav k med tilhørende veiledning. Dette omfatter blant annet dimensjonering av ventilasjonsaggregater, produkter og komponenter samt fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold.

Relevant utdanning i bunn for dette fagområdet vil for eksempel være innen ventilasjonsteknikkfaget, eller ventilasjons- og blikkenslagerfaget.

Kjerneelementene i rørleggerfaget er innen sanitæranlegg, vannbårne energianlegg og brannsikringsanlegg. Kjerneelementet sanitæranlegg handler om å installere og vedlikeholde vann-, spillvann- og overvannsrør fra kommunale rør i og til bygg. Kjerneelementet handler videre om å fordele og koble vannrør og spillvannsrør til ulike sanitærinstallasjoner. Å lede spillvann og overvann fra bygg og eiendommer gjennom rør i tråd med kommunalt regelverk inngår også. Kjerneelementet vannbårne energianlegg handler om å installere og vedlikeholde en vannbåren energiinstallasjon i og til bygg. Det handler også om å dekke varme- og kjølebehovet i et bygg. Å produsere og transportere varme og kulde til bygget for å sikre det indre miljøet, er også en del av elementet. Kjerneelementet brannsikringsanlegg handler om å installere, vedlikeholde og reparere sprinkleranlegg i bygg.

Direktoratet finner ikke at svennebrev i rørleggerfaget er tilstrekkelig relevant sett opp mot innholdet i godkjenningssområdet prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner. Fagskolegraden regnes derfor ikke som videreutdanning som bygger videre på en annen relevant utdanning i bunn. For dette godkjenningssområdet er det derfor kun eventuell

praksis fra etter endt fagskolegrad 24.06.2019 som vil kunne være relevant, og som telles med i praksislengdevurderingen.

Godkjenningsområdenes faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav h, i, j og k med tilhørende veiledning.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2 omfatter prosjektering av installasjoner i boligbygninger inntil 4 etasjer, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og kjedehus. Andre eksempler kan være overnattings-, skole- og kontorbygg samt middels store forretnings-, forsamlings- og industrilokaler.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 omfatter prosjektering av installasjoner i publikums- og arbeidsbygning samt bygning med boenheter inntil 4 etasjer. Godkjenningsområdet omfatter varme- og kuldeinstallasjoner med effekt inntil 150 kilowattimer, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter installasjoner med effekt inntil 50 kilowattimer. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan for eksempel være installasjoner i boligblokker, overnattingsbygg, kontor-, og skolebygg. Andre eksempler kan være installasjoner i middels store salgs- og forsamlingslokaler eller middels store forretnings- og industribygg.

Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 omfatter prosjektering av installasjoner i bygninger i risikoklasse 1-4 og brannklasse 2 samt bygninger i risikoklasse 5 og 6 i brannklasse 1.

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2 omfatter prosjektering av installasjoner for luftmengde inntil 25 000 kubikk per time, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter luftmengder inntil 2000 kubikk per time. Mindre anlegg med sentralstyring samt prosjektering av røykventilasjon i bygninger i brannklasse 2 er også eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen. Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være installasjoner i bygninger med to eller flere boenheter avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter enkle installasjoner i tomannsbolig, rekkehus og kjedehus. Andre eksempler kan være installasjoner i publikums-, arbeids-, kontor-, overnattings- og skolebygg. Installasjoner i forsamlingslokaler, sportshaller, svømmehaller og små kjøpesentre er også eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen.

Foretaket har i søknaden vist til tre referanseprosjekter for disse godkjenningsområdene, fra henholdsvis 2019, 2020 og 2024.

I referanseprosjektet fra 2019 har foretaket beskrevet at Lindberg gjennom rollen som prosjektleder/prosjektmedarbeider har vært prosjekterende for sanitærinstallasjoner, varme- og kuldeinstallasjoner, sprinkleranlegg og ventilasjon- og klimainstallasjoner i et bygg på 14 etasjer, pluss 2 kjelleretasjer på ca. 22000m². Direktoratet finner at dette er arbeider som omfattes av godkjenningsområdene, og som vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 3.

I prosjektet fra 2020 har foretaket beskrevet at Lindberg gjennom rollen som prosjektleder har vært ansvarlig for prosjektering fra A-Å for både sanitærinstallasjoner, varme- og kuldeinstallasjoner og sprinkleranlegg i et boligbygg på 5 etasjer eller mer. Direktoratet finner at dette er arbeider som omfattes av godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner, prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner og prosjektering av slukkeinstallasjoner, og som vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 3.

I prosjektet fra 2024 har foretaket beskrevet at Lindberg var prosjekterende innenfor hele VVS-faget, med ventilasjon, sanitær, slukkeinstallasjoner, kjøle og varme i et boligbygg på 5 etasjer eller mer. Direktoratet finner at dette er arbeider som omfattes av godkjenningsområdene, og som vurderes til å omfattes av tiltaksklasse 3.

For godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner, prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner og prosjektering av slukkeinstallasjoner er det som sagt anledning til å vektlegge praksis fra før fullført fagskolegrad 24.06.2019, mens det for prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner kun er anledning til å vektlegge praksis etter fullført fagskolegrad. For de tre førstnevnte områdene finner direktoratet at foretaket har dokumentert i underkant av 6 års relevant praksis, mens for godkjenningsområdet prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner finner direktoratet at foretaket har dokumentert om lag 5,5 års praksis.

Foretaket har dermed ikke dokumentert nødvendig praksislengde innen disse godkjenningsområdene med disse prosjektene.

Direktoratet har i brev datert 25.08.2025, og i påfølgende e-post av 16.10.2025, bedt foretaket om å dokumentere flere referanseprosjekter som dokumenterer nødvendig praksis. Direktoratet har ikke fått svar på disse henvendelsene.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende, med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen KEM eller VVS.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Marius Lindberg har svennebrev i rørleggerfaget fra 2009, mesterbrev som rørleggermester fra 2019 og høyere fagskolegrad innen klima-, energi og miljøfag i bygg fra 2019. Høyere fagskolegrad innen KEM oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal det blant annet legges vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Når det gjelder tilknytning til godkjenningsområdet vil dette si praksis fra tilsvarende funksjon og oppgaver som det søkes sentral godkjenning for. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder, jf. SAK10 §§ 11-3 første ledd, og 11-4 første og femte ledd med tilhørende veiledninger. Referanseprosjektene må også dekke det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold. Det vises i denne sammenheng til Ot.prp. nr 45 (2007-2008) kap. 10.8.1, hvor det heter at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres at foretakets faglige ledelse må vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for. Prosjektene må derfor være godt nok beskrevet til at direktoratet skal kunne vurdere tiltaksklasse, og om de er relevante og dekkende for godkjenningsområdet.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § tredje ledd bokstav o med tilhørende veiledning.

Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende sanitærinstallasjoner. Utførelse av sanitærinstallasjoner omfatter montering av komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr. Lyd- og brannetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven. Fagområdet omfatter også legging av vann- og avløpsledninger utenfor byggverket (stikkledninger) frem til kommunalt ledningsnett og installering av manuelle brannslanger i byggverket. Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3 omfatter utførelse av nye eller vesentlige endringer av installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil. Dette kan for eksempel omfatte installasjoner i arbeids- og boligbygninger, hoteller og sykehus med flere enn 4 etasjer. Andre eksempler kan være store idrettshaller og publikumsbygninger med flere enn 2 etasjer.

Foretaket har i søknaden vist til to referanseprosjekter for dette godkjenningsområdet, fra henholdsvis 2017 og 2009.

Kravet til praksis gjelder som sagt i utgangspunktet etter endt utdanning. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn. Direktoratet finner i dette tilfellet at Lindberg har relevant videreutdanning, da fagskolegraden bygger videre på relevant svennebrev i rørleggerfaget.

Direktoratet finner derfor grunnlag for å vektlegge eventuell praksis fra oppnådd svennebrev 21.09.2009 til fullført fagskolegrad 24.06.2019, med et halvt år for hvert hele år.

I referanseprosjektet fra 2009 har foretaket beskrevet at Lindberg hadde rollen som utførende rørlegger for hotellbygning eller bygning med nær tilknytning til/tjener slike bygninger. Det er ingen nærmere beskrivelse av rolle, arbeidsoppgaver, tiltaket, antall etasjer, størrelse osv. Direktoratet finner derfor ikke grunnlag for å vurdere prosjektet relevant for godkjenningsområdet, verken i tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

I referanseprosjektet fra 2017 har foretaket beskrevet at Lindberg var utførende og ledende BAS for rørleggerarbeid i leilighetsprosjekt med 16 leiligheter på 120m² per leilighet, og at dette inkluderte bunnledning, røropplegg, sprinklermontasje og utstyrsmontering. Det er også oppgitt at bygningstypen er tomannsbolig. Direktoratet forstår det som at det ikke er snakk om et større leilighetsbygg, men heller flere enkeltstående bygg med totalt 16 leiligheter. Ut ifra beskrivelsen av prosjektet finner direktoratet at prosjektet omfattes av tiltaksklasse 1, og finner ikke grunnlag for å vurdere prosjektet relevant for godkjenningsområdet, verken i tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

Direktoratet har i brev datert 25.08.2025, og i påfølgende e-post av 16.10.2025, bedt foretaket om å dokumentere flere referanseprosjekter som dokumenterer nødvendig praksis. Direktoratet har ikke fått svar på disse henvendelsene.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Sigma Rør AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for pålagde godkjenningsområdene.»

Sak 34/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra MØRE MILJØSANERING AS (klagesaksnr. 2025/9407).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 17.09.2025 ble vedtak av 28.08.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 11.07.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.08.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Det ble også kommentert at foretaket har hatt løpende godkjenning for godkjenningsområdet siden endringen av regelverket 01.01.2016, og at godkjenningen har vært innvilget etter overgangsbestemmelsen uten at kravene har vært oppfylt. Bakgrunnen for dette er at bestemmelsen ikke gjelder når det ikke er dokumentert relevant utdanning.

Godkjenningsområder innvilget i klagesaksomgangen

Direktoratet har tatt klagen til følge når det gjelder godkjenningsområdet utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1. Det vil si at foretaket har fått innvilget dette godkjenningsområdet. Det ble ved avgjørelsen sett hen til dokumentasjon for ny faglig leder i klagesaksomgangen.

Generelle opplysninger om foretaket

Møre Miljøsanering AS fikk sentral godkjenning første gang 06.11.2013. Foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i flere perioder. Godkjenningen har vært innvilget etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Foretaket hadde for eksempel sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i perioden 12.09.2022 – 28.08.2025.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 15 inntektsmottakere og ligger i Sykkylven i Møre og Romsdal. Jørn Johannesen er daglig leder. Han har utdanning som sivilingeniør fra 1997. Espen Høidal er faglig leder. Han har fagbrev i gjenvinningsfaget fra 2012. Det er også dokumentert vitnemål fra MEFs prosjektlederskole, bedriftslederskole og mellomlederskole for Høidal. I klagesaksmgangen har foretaket også dokumentert at Espen Ulset Lade har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2015.

Foretaket har sin virksomhet innen riving og miljøsanering av alle typer bygg og installasjoner samt dertil hørende virksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.110 Riving av bygninger og andre byggverk.

Saksgang

11.07.2025 Søknad

21.07.2025 Foreløpig svarbrev

19.08.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

28.08.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.09.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

25.09.2025 – 30.09.2025 E-postkorrespondanse mellom direktoratet og MEF

21.11.2025 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

27.11.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

Foretakets anførsler

Foretaket skriver innledningsvis at de har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 siden før regelendringen 01.01.2016. Foretaket henviser derfor til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, som gir adgang til fornyelse av godkjenning frem til 01.07.2026 (nå 01.07.2027), selv om utdanningskravene etter dagens regler ikke er fullt oppfylt.

Foretaket anså søknaden om fornyelse etter overgangsbestemmelsen som en formalitet, og er derfor overrasket over avslaget. Videre skriver foretaket at faglig leder er den samme, og at de har dokumentert bred erfaring fra nye store rivingsprosjekt, og etterutdanning som prosjekt-, mellom-, og bedriftsleder gjennom MEF. Foretaket skriver videre at faglig leder har fagbrev i gjenvinningsfaget. Ut ifra avslaget så leser foretaket at direktoratet ikke anser dette fagbrevet som relevant for det aktuelle godkjenningsområdet. Foretaket synes det er vanskelig å se at dette fagbrevet står tilbake for et mesterbrev i tømrerfaget når det gjelder

identifisering, riving og behandling av avfall på rive- og byggeplasser, noe som også er deres erfaring på prosjekter.

Foretaket skriver deretter at sentral godkjenning har blitt gitt på bakgrunn av fagbrevet i gjenvinningsfaget og lang erfaring, og at godkjenning ble innvilget senest i 2022. For foretaket ser det ut som at direktoratet ikke har fulgt vilkårene for overgangsordningen, sett opp mot innvilgelsen i 2022, og teksten som er benyttet i vedtaket.

Foretaket henviser også til direktoratets nettsider, og mener at de oppfyller kravene om at minstekrav om utdanning tilsvarende fag-/svennebrev må være oppfylt, og at det ikke har vært endringer i foretakets faglige ledelse. Foretaket ber om at søknaden behandles som en fornyelse under overgangsbestemmelsen på samme måte som ved tidligere fornyelser, og at deres sentrale godkjenning for riving og miljøsanering videreføres frem til utløpet av overgangsbestemmelsen.

Foretaket informerer også om at de har blitt informert av en saksbehandler i direktoratet at dersom foretaket hadde en ansatt som kunne blitt godkjent som faglig leder på tidspunkt ved fornyelse, så vil dette kunne bli akseptert under overgangsordningen. Foretaket skriver videre at de har en maskinfører som ble ansatt 01.08.2019. Foretaket kan ikke se at dette skal veie tyngre enn fagbrev i gjenvinningsfaget, men at de gjerne sender over dokumentasjon dersom direktoratet vil ta dette i betraktning.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget.

Foretaket har oppgitt at det er Espen Høidal som er faglig leder for godkjenningsområdet, og det er derfor hans kvalifikasjoner som vil være gjenstand for vurdering i det følgende. Han

har fagbrev i gjenvinningsfaget fra 2012. Det er også dokumentert vitnemål fra MEFs prosjektlederskole, bedriftslederskole og mellomlederskole (MEF-skolen) for Høidal.

Fagbrev i gjenvinningsfaget oppfyller i utgangspunktet ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for området, men foretaket har som sagt hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet tidligere etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, som gir anledning til å la langvarig praksis kompensere for ett manglende utdanningsnivå, såfremt en rekke andre vilkår er oppfylt.

Når det gjelder MEF-skolen bemerker direktoratet at det i SAK10 11-1 andre ledd bokstav b fremgår at utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis som er utstedt av offentlig myndighet i Norge eller annen EØS-stat, og som viser relevant utdanning. Direktoratet understreker at MEF-skolen i utgangspunktet ikke er utdanning som resulterer i vitnemål eller kvalifikasjonsbevis utstedt av offentlig myndighet. Direktoratet finner imidlertid etter en helt konkret vurdering at MEF-skolen kan vurderes tilsvarende mesterbrevsnivå og dermed oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 2. I vurderingen er det lagt vekt på at MEF-skolen nå er omarbeidet og formalisert til fagskolestudiet Ledelse i maskinentreprenørfaget ved Norges Grønne Fagskole Veia, som gir formell kompetanse med 90 studiepoeng og vitnemål når utdanningen er bestått.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om fagbrev i gjenvinningsfaget og MEF-skolen er tilstrekkelig relevant for utførelse av riving og miljøsanering.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil

være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det pålagde godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningssområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav t med tilhørende veiledning. Fagområdet riving og miljøsanering omfatter sanering og forsvarlig sluttbehandling av farlig avfall etter miljøsaneringsbeskrivelsen og avfallsplan inkludert håndtering av rivingsmaterialer for ombruk, gjenvinning og energiutnyttelse. Fagområdet omfatter også oppgaver ved tiltak på eksisterende byggverk (rehabilitering). Dette godkjenningssområdet i tiltaksklasse 2 omfatter riving og miljøsanering av bygning med bruksareal større enn 400 kvadratmeter og anlegg eller konstruksjoner med tilsvarende størrelser og materialbruk. Øvre grense for denne tiltaksklassen er riving av bygninger inntil 2000 kvadratmeter eller bygninger inntil 1000 kvadratmeter i tettbygd strøk hvor det kan være stor fare for skade på nabobygninger.

For at en utdanning skal anses relevant utførelse av riving og miljøsanering er det avgjørende at utdanningen har relevante fag for utforming og oppbygning av konstruksjoner, bygninger og anlegg, håndtering av materialer samt miljøsanering, kartlegging og håndtering av farlig avfall. Fag og utdanning knyttet til bygg- og anleggsteknikk vil kunne være relevante.

Når det gjelder MEF-skolen finner direktoratet som nevnt at den kan vurderes tilsvarende mesterbrevsnivå. Etter en gjennomgang av læreplanen for MEFs lederutdanning fremgår det at utdanningen inneholder opplæring i fag som *studieteknikk, organisasjon og ledelse, økonomistyring, markedsføringsledelse, yrkesteori, anbud og kontrakter, utførelse, HMS, kvalitetssikring og lærlinger, overlevering, drift og vedlikehold, fagspesifikk ledelse, kalkulasjon og lønssystemer, prosjektstyring og prosjektledelse* mm. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen i hovedsak er rettet mot organisasjon, ledelse, økonomi og markedsføring og har lite anleggsfaglig ferdypning. På bakgrunn av dette vurderer direktoratet at det er en forutsetning for vurderingen av utdanningens relevans at det må dokumenteres et relevant fag-/svennebrev som et grunnlag for utdanningen. Dette er i tråd med gjentatte tilbakemeldinger fra direktoratet til MEF vedrørende deres utdanningstilbud og vurdering opp mot sentral godkjenning. Dette er også i tråd med en mesterutdanning der man som regel har et fag-/svennebrev i bunn som man deretter bygger på med en mesterutdanning. Mesterutdanningen er også ofte rettet mot organisasjon og ledelse, men inneholder noe mer faglig ferdypning enn det MEF-skolens utdanning gjør.

Det er derfor avgjørende for vurderingen av om utdanningen kan anses relevant for de pålagde godkjenningssområdene at det kan dokumenteres et relevant fag-/svennebrev i bunn for Espen Høidal.

Det er som sagt dokumentert fagbrev i gjenvinningsfaget for Høidal. Kjerneelementene i utdanningen er helse, miljø og sikkerhet, maskiner, utstyr og teknologi, produksjon dokumentasjon og veiledning samt håndtering av avfallsressurser. Det fremgår av læreplanen til utdanningen at kompetansemålene er at man skal kunne skille farlig avfall fra

øvrig avfall og deklarerer og håndterer avfallet etter gjeldende regelverk, håndtere og klargjøre avfallet for viderebehandling eller sluttbehandling etter gjeldende regelverk, reflektere over muligheter for ombruk og gjenvinning og betydningen av bærekraftig ressursutnyttelse, planlegge kildesorteringsløsninger til ulike kundegrupper og veilede kunder i sortering og håndtering av avfall. Videre fremgår det at man også skal kunne planlegge og beskrive avfallslogistikk fra kunde til sluttbehandling, utforske og bruke regelverk og tillatelser som regulerer gjenvinning og avfallhåndtering, gjøre rede for kjemiske og fysiske egenskaper ved og håndtering av ulike typer avfall, beskrive og reflektere over faktorer som kan påvirke lønnsomheten i driften av avfallsanlegget, og foreslå tiltak, vurdere den markedsmessige verdien av avfallsressursene og beskrive formålet med materialselskap, retursystemer og produsentansvar.

Direktoratet finner at fagbrev i gjenvinningsfaget gir god kompetanse innen selve avfallshåndteringen, men ikke for selve riveprosessen eller miljøsaneringen. Utdanningen gir ikke den nødvendige konstruksjonsforståelsen som er avgjørende for å kunne ivareta arbeidsoppgavene og ansvaret som følger med godkjenningssområdet.

Til forskjell fra dette er kjerneelementene i utdanning i tømmerfaget innen blant annet konstruksjoner og rehabilitering, ombygging og tilbygg. Kompetansemålene er knyttet til valg og bruk av trevirke og byggevareprodukter, bygging, montering og innfesting av ulike konstruksjoner, rehabilitering, utskiftning av skadde bygningsdeler, kildesortering, håndtering av avfall og en rekke andre elementer som gir den helhetlige kunnskapen og forståelsen for å ivareta ansvaret som godkjenningssområdet krever. Som nevnt kan ikke direktoratet se at den dokumenterte utdanningen i gjenvinningsfaget gir et godt nok teoretisk grunnlag til å ivareta dette ansvaret.

På bakgrunn av det ovennevnte er verken fagbrev i gjenvinningsfaget, eller MEF-skolen tilstrekkelig relevant for det påklagde godkjenningssområdet.

Foretaket informerte i klagesaksomgangen om at de også hadde ansatt med fagbrev i anleggsmaskinførerfaget, som ble ansatt i foretaket i 2019. Direktoratet ba derfor om dokumentasjon på utdanning og ansettelse for vedkommende, dersom vedkommende også var en del av den faglige ledelsen i foretaket. I klagesaksomgangen har foretaket derfor også dokumentert at Espen Ulset Lade er en del av den faglige ledelsen, og dokumentert fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2015. Fagbrev oppfyller som sagt ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå, men direktoratet vil allikevel vurdere utdanningens relevans.

Kompetansemålene for utdanningen er knyttet til valg og bruk av masseforflytningsmaskiner tilpasset arbeidsoppgaven, grave, laste, transportere, legge ut og finavrette ulike type masser, planlegge bygging av infrastruktur etter tegninger, beskrivelser og preaksepterte løsninger, standarder og toleransestandarder, fundamentere grunnen, bygge opp konstruksjoner og komprimere ulike massetyper i henhold til tegninger og beskrivelser, legge rør og montere kummer etter tegninger og beskrivelser, behandle forurenset masse,

uønskede planter og organismer og reflektere over konsekvensene av feilhåndtering og ulike løsninger som bidrar til å redusere miljøavtrykket og sikre effektiv ressursutnyttelse og å kildesortere og håndtere avfall etter gjeldende regelverk.

Direktoratet finner at utdanning i anleggsmaskinførerfaget gir tilstrekkelig kompetanse innen både bruk av maskiner og utstyr for riving, konstruksjonsforståelse, behandling og håndtering av forurensede masser og avfallshåndtering. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget vurderes derfor som tilstrekkelig relevant for utførelse av riving og miljøsanering, men oppfyller som sagt ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for Espen Høidal eller Espen Ulset Lade.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningssområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover tilfeller som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Foretaket har som sagt hatt godkjenning for det påklagde godkjenningssområdet etter overgangsbestemmelsen tidligere.

01.01.2016 ble det innført en rekke endringer i byggesaksforskriften. Blant annet ble kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift og gjort til et absolutt krav. At kravene til utdanning tidligere var gitt i veiledning og ikke i forskrift, åpnet for en skjønnsmessig vurdering av at langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning, og som siden endringen av regelverket 01.01.2016 har blitt vurdert etter de mer lempelige kompetansekravene, kan få videreført sin sentrale godkjenning gitt at en rekke vilkår er oppfylt. Dette er et tidsbegrenset unntak som gjelder frem til 01.07.2027.

Det fremgår av bestemmelsen i 20-3 med tilhørende veiledning at vurderingen av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå, vil være en konkret skjønnsmessig vurdering og at praksis kun kan kompensere for ett manglende utdanningsnivå. Det er ikke anledning til å kompensere for manglende relevant utdanning eller manglende formell utdanning.

Det er også avgjørende at foretaket har blitt vurdert etter det samme grunnlaget siden før endringen av regelverket i 2016, for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse.

Som det følger av vurderingen ovenfor, så er det ikke dokumentert relevant utdanning for Espen Høidal, og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse på bakgrunn av Høidal som faglig leder.

Når det gjelder Espen Ulset Lade, så har foretaket dokumentert at han ble ansatt i foretaket 01.08.2019. På tidspunktet for endringen av regelverket og innføring av overgangsbestemmelsen var Lade derfor ikke ansatt i foretaket, og kunne derfor umulig ligge til grunn for sentral godkjenning.

Direktoratet finner derfor ikke at vilkårene for overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 er oppfylt for det påklagde godkjenningssområdet, og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse. Som det følger av vurderingen ovenfor oppfyller ikke foretaket de ordinære kvalifikasjonskravene for det påklagde godkjenningssområdet i tiltaksklasse 2.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for dette godkjenningssområdet tidligere. Etter SAK10 § 11-1 andre ledd, må foretak ved søknad om sentral godkjenning dokumentere at den faglige ledelsen er fast ansatt i foretaket og oppfyller kravene til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningssområdet foretaket søker sentral godkjenning for. SAK10 § 11-1 andre ledd gjør seg gjeldende uavhengig av søknadstype, og det er krav om at foretaket må dokumentere at samtlige krav er oppfylt, uavhengig av om foretaket søker om sentral godkjenning første gang, eller om det søkes om fornyelse av sentral godkjenning etter SAK10 § 13-4 andre ledd. Dette gjelder også for foretak som har fått innvilget etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyesestidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er derfor ingen automatikk i at foretaket får innvilget sentral godkjenning, selv om det har hatt sentral godkjenning tidligere. Dette gjelder uavhengig av om foretaket har blitt vurdert etter overgangsbestemmelsen eller ikke.

Det vises i den forbindelse til vurderingen ovenfor, og at det ikke er dokumentert at kravene er oppfylt. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Møre Miljøsanering AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 35/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra AKT RUDEI (klagesaksnr. 2025/9515).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 18.09.2025 ble vedtak av 28.08.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 30.07.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 28.08.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Akt Rudei har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket er et enkeltpersonforetak, og har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret ingen inntektsmottakere. Foretaket ligger i Stange kommune i Innlandet. Ion Rudei er daglig leder. Han har en avbrutt utdanning fra Romania med et omfang på 330 studiepoeng.

Foretaket har sin virksomhet innen arkitekttegning, BIM og prosjektering samt søknad til kommune, arkitekturrådgivning og byggearbeider. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.110 Arkitektvirksomhet.

Saksgang

30.07.2025 Søknad

28.08.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

18.09.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at direktoratet har lagt til grunn feil tolkning og forståelse av daglig og faglig leder sin utdanning, opp mot SAK10 § 11-2.

Videre skriver foretaket at Ion Rudei til sammen har 330 studiepoeng som er godkjent av Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanningen (NOKUT). Foretaket mener at dette oppfyller kravene i SAK10 § 11-2, herunder bokstav b og c, som er kravene for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Foretaket ber derfor om at klagenemnda for sentral godkjenning skal ta en ny vurdering av avslaget. Videre skriver foretaket at det fremgår av vedlagt sertifikat datert 15.07.2016 at Rudei har en godkjent bachelorgrad i arkitektur, i tillegg til 90 studiepoeng på masternivå, og at kravet til utdanning dermed er oppfylt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget. Bachelor- eller mastergrad innen arkitektur vil også være relevant for området.

Spørsmålet blir om foretaket har dokumentert at Ion Rudei har dokumentert at krav til nødvendig utdanningsnivå er oppfylt.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23, 20/24 og 5/25.

Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Det er en utdanningsinstitusjon eller annen instans som er tillagt slik myndighet som kan vurdere og godkjenne bruken av titler som bachelor, master, sivilingeniør osv., og som kan vurdere hvilket utdanningsnivå som er oppnådd. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Direktoratet vurderer kun om dokumentert utdanning oppfyller kravene til utdanningsnivåene som følger av byggesaksforskriften.

Foretaket har dokumentert at Ion Rudei har en avbrutt utdanning fra Romania, med et omfang på 330 studiepoeng. Utdanningen er i utgangspunktet en integrert bachelor- og masterstudie med en ordinær varighet på 6 år og med et omfang på totalt 360 studiepoeng. Foretaket har lagt ved et sertifikat fra skolen der det fremgår at Rudei har deltatt i undervisning i perioden 2010-2016, og at deler av utdanningen er fullført, men at Rudei ikke

har bestått eller gjennomført den endelige avsluttende eksamenen som kreves for å få selve arkitektdiplomet. Foretaket har også lagt ved svar på søknad om generell godkjenning av utenlandsk utdanning fra NOKUT. NOKUT er som nevnt nasjonalt organ for kvalitet i utdanning, og er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet. NOKUTS oppgaver som uavhengig forvaltningsorgan er å akkreditere og føre tilsyn med studietilbud, fagområder og institusjoner, føre tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet til institusjonene, evaluere utdanninger for å kunne bedømme kvaliteten samt å hjelpe institusjonene i kvalitetsarbeid. NOKUT har tidligere også tilbudt flere tjenester innen godkjenning av utenlandsk utdanning. Denne oppgaven er nå overtatt av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Det følger av vedtaket fra NOKUT at Rudei har avbrutt utdanning som godkjennes som 5,5 års høyere utdanning, da 5,5 års norsk høyere utdanning har et omfang på 330 studiepoeng. Utdanningen til Rudei er ikke godkjent eller likestilt med verken akkreditert norsk bachelor- eller mastergrad av NOKUT. Det er heller ikke dokumentert at Rudei har oppnådd bachelor- eller mastergrad ut ifra sertifikatet foretaket henviser til, da det også her fremgår at utdanningen ble avbrutt, og at Rudei ikke har oppnådd arkitektdiplom. Ettersom dette er en integrert bachelor- og masterstudie med et omfang på totalt 360 studiepoeng, og Rudei ikke har fullført dette studiet kan det heller ikke legges til grunn at bachelorgrad er oppnådd.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til nettopp utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Selv om kravet for det påklagde godkjenningsområdet er mesterbrev eller tilsvarende, må det like fullt dokumenteres en fullført og bestått formell utdanning som oppfyller kravene til nødvendig utdanningsnivå etter SAK10 § 11-2. Disse kravene er absolutte, og direktoratet kan ikke foreta skjønnsmessige vurderinger av hva en utdanning kan tilsvare av annet nivå basert på studiepoeng eller omfang. I dette tilfellet har ikke utdanningsmyndighet kunne godkjenne utdanningen tilsvarende en akkreditert grad og direktoratet har verken myndighet eller mulighet til å skulle overprøve dette. Det er heller ikke dokumentert ut ifra sertifikatet det henvises til at Rudei har fullført og bestått en fullverdig bachelorgrad. Så lenge det ikke er dokumentert at bachelor- eller mastergrad er oppnådd, er ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå oppfylt.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Akt Rudei verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 36/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra SUNNFJORD GEO CENTER AS (klagesaksnr. 2025/9941).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 29.09.2025 ble vedtak av 16.09.2025 påklaget av foretaket ved daglig leder Even Vie. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 30.06.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 16.09.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Foretaket hadde heller ikke dokumentert tilstrekkelig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Sunnfjord Geo Center AS fikk sentral godkjenning første gang 26.02.2013. Foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i flere perioder.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 12 inntektsmottakere og ligger i Askvoll i Sunnfjord i Vestland. Even Vie er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Reza Alikarami er oppført som faglig leder for prosjektering av geoteknikk. Han har mastergrad innen petroleum engineering fra 2005, og Doctor of Philosophy (PhD) fra 2014. I klagesaksomgangen er det også dokumentert at han har fullført og bestått faget Geoteknikk 2 ved NTNU i 2020.

Foretaket har sin virksomhet innen undersøkelser, rådgivning og formidling innen geofag, i tillegg til å delta i andre selskap med lignende virksomhet, og kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.122 Geologiske undersøkelser.

Saksgang

30.06.2025 Søknad

30.07.2025 Foreløpig svarbrev

02.09.2025 Foreløpig svarbrev

14.09.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

16.09.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

29.09.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

05.11.2025 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

05.11.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

20.11.2025 Brev om innhenting av ytterligere opplysninger i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at foretaket ikke fikk lastet opp supplerende informasjon i søknaden, og at de derfor har levert en klage på vedtaket der supplerende informasjon kommer frem.

Når det gjelder faglig ledelse så informerer foretaket om at det har vært endringer i foretaket, og at Andrews Omari frem til august 2025 hadde rollen som fagansvarlig for geoteknikk. Etter han gikk ut av foretaket overtok Reza Alikarami denne funksjonen.

Videre skriver foretaket at Alikarami ikke har mastergrad i geoteknikk, men at utdanningen hans innen gruvedriftsteknikk og doktorgraden i geomekanikk dekker mange av de samme prinsippene og metodene som har vært brukt i geoteknisk prosjektering. Når det gjelder doktorgraden så skriver foretaket at dette var rettet mot sediment på havbunn med fokus på stabilitet og deformasjon, blant annet basert på triaksialforsøk, og at disse metodene er direkte relevante for bygg- og anleggsbransjen.

Foretaket skriver også at de gjennom korrespondanse med direktoratet har fått inntrykk av at mastergrad i geoteknikk ikke er et absolutt krav, og at enkeltemner i geoteknikk i sammenheng med mastergraden kan være tilstrekkelig. Foretaket informerer deretter om at Alikarami tok emnet geoteknikk 2 på NTNU.

Videre skriver foretaket at Sunnfjord Geo Center AS har hatt sentral godkjenning i tiltaksklasse 3 siden 2013. Foretaket informerer også om at Alikarami har overtatt en etablert rolle med klart definerte ansvars- og myndighetsområder.

Når det gjelder Alikaramis kompetanse så skriver foretaket at han har jobbet med geoteknikk i bygg- og anleggsbransjen siden 2019, altså nærmere 7 år. Foretaket søkte derfor om fornyelse av sentral godkjenning i tiltaksklasse 3 basert på denne erfaringa, inkludert hans periode som stipendiat ved Universitetet i Bergen. Foretaket mener at den samle utdanninga og erfaringa til Reza Alikarami oppfyller kravene til tiltaksklasse 3, samtidig som de er klar over at dokumenterte referanseprosjekter er avgjørende. Foretaket skriver avslutningsvis at dersom dette ikke blir vurdert som tilstrekkelig, ber de om at søknaden blir innvilget i tiltaksklasse 2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen geoteknikk. Mastergrad innen bygg, anlegg eller geologi vil også kunne være relevant, forutsatt at utdanningen har relevante fag innen geoteknikk.

Foretaket har som sagt dokumentert at Reza Alikarami har mastergrad innen petroleum engineering fra 2005, og PhD fra 2014. I klagesaksomgangen er det også dokumentert at han har fullført og bestått faget Geoteknikk 2 ved NTNU i 2020.

Mastergrad og PhD oppfyller begge kravet til nødvendig utdanningsnivå for området.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen til Alikarami er tilstrekkelig relevant for prosjektering av geoteknikk.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om

utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav e med tilhørende veiledning. Geoteknisk prosjektering omfatter grunnundersøkelser og kartlegging av grunnforhold også med hensyn til forurensing, samt utarbeidelse av grunndata for fundamentering og eventuelt sikringstiltak for bygg, anlegg eller konstruksjon. På bakgrunn av foreliggende grunndata, skal det stipuleres risiko ved grunnforhold, beregnes bæreevne, stabilitet og setninger, samt forslag til fundamentering. Ved påvist dårlige grunnforhold omfatter oppgaven utarbeidelse av eventuelt konsept for utbedring av bæreevne og stabilitet, samt sikringstiltak på byggeplassen og område utenfor. Ved påvist forurensing i grunnen skal det, jf. forurensningsforskriften § 2.6, utarbeides tiltaksplan for terrenginngrepet.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevant teoretisk kompetanse — dvs. faginnhold og fagkombinasjon — som gjenspeiler fagområdet geoteknisk prosjektering, herunder kunnskaper i geoteknikk, geologi, grunnundersøkelser, bæreevne- og stabilitetsberegninger, samt eventuelt forurensnings- og sikringstiltak, slik at utdanningen gir et forsvarlig grunnlag for de oppgavene som omfattes av godkjenningsområdet.

Mastergraden til Alikarami er som sagt inne petroleum engineering og har opplæring i fag som *Reservoir Recovery Techniques, High Deviation Drilling, Petrophysics, Basic Course, Reservoir Simulation, Drilling Fluid, Well Technology, Drilling Techniques Pressure Control, Formation Mechanics* og *Petroleum Engineering*.

Emnet *Petrophysics* er rettet mot arbeid med undergrunnsdata i petroleumsindustrien og gir grunnleggende forståelse for å vurdere grunnforhold under bakken (berg, løsmasser, porøsitet, væskeinnhold og mekaniske egenskaper). Emnet *Reservoarsimulering* omhandler simulering av strømning i porøse medier. Når det gjelder emnet *Drilling Fluid* er det faglige innholdet rettet mot ulike boreslamstyper og valg av disse; boreslammets rheologi, tetthet og filteregenskaper, leirmineralogi og leirens reaksjon med vann, polymerer; oljebasert boreslam; kjemisk og mekanisk hullstabilitet; laminært og turbulent trykktap i rør og ringrom; hydraulisk optimalisering. Emnet *Drilling Techniques Pressure Control* gir opplæring i blant annet trykk i sedimentære formasjoner, prediksjon av poretrykk og oppsprekkemotstand, setting og sementering. Det faglige innholdet i emnet *Formation Mechanics* er blant annet poroelastisitetsteori, inelastiske effekter, innsynkning av overflate, spenningsutvikling, spenningseffekter på porøsitet og permeabilitet, kopling til 4D-seismikk, geomekanisk reservoarsimulering, borehullstabilitet, effekt av plastisitet osv.

Når det gjelder PhD-en består denne av fag som *geostatistikk, petroleumsgeologiske feltmetoder, sedimentologiske og strukturgeologiske feltmetoder, spesialpensum innen «Geomechanics»* og *anvendt reservoar modellering*.

Emnet petroleumsgeoslogiske feltmetoder har fokus på å undersøke sedimentologi og tektonisk deformasjon av sedimentære bergarter. Emnet sedimentologiske og strukturgeologiske feltmetoder er rettet mot sedimentologiske feltmetoder, strukturgeologiske feltmetoder, kartlegging av bergarter, løsmasser, deformasjoner og strukturer, bruk av feltobservasjoner for å tolke geologiske prosesser og oppbygning. Emnet geomechanics fokuserer på de mekaniske egenskapene til naturlige geomaterialer og spesielt hvordan slike materialer gjennomgår plastisk deformasjon og går til brudd under påførte belastninger (både naturlige og menneskeskapte). Bruddkriterier, friksjon og friksjonsparametere, tidsavhengig styrke, deformasjonshastighet og (u)stabilitet er også tema for emnet. Emnet tar også for seg problemstillinger innen geofarer som f.eks. jordskred, jordskjelv, vulkanisme og bredynamikk.

Direktoratet finner at mastergraden og PhD-en gir et godt grunnlag med tanke på å forstå grunnforhold, belastninger, stabilitet, setninger, materialoppførsel osv., og at dette er relevant for prosjektering av geoteknikk med tanke på å utføre grunnundersøkelse og kartlegge grunnforhold. Direktoratet kan imidlertid ikke se at utdanningen gir tilstrekkelig kompetanse for å dekke det byggt tekniske, herunder beregning av bæreevne og utarbeidelse av forslag til fundamentering.

Når det gjelder emnet Geoteknikk 2 gir emnet teoretisk kunnskap om mekanikk og materialeegenskaper i geoteknisk analyse samt ferdigheter i beregninger av spesifikke problemstillinger innen stabilitet av skråninger og fyllinger og bæreevne på total og effektivspenningsbasis. Emnet gir også kunnskap om effekt av skrålaster og eksentriske laster for bæreevne, setningers tidsutvikling, aksial kapasitet av peler, jordtrykk mot konstruksjoner, støttevegger og forankrings-systemer, armering og forsterkning av jord samt bruk av lette fyllmasser.

Det fremgår av emnebeskrivelsen fra NTNU at men etter fullført emne skal kunne:

- Vurdere stabiliteten av en skråning for gitte forutsetninger om geometri, fasthet samt ytre og indre vanntrykkforhold
- Beregne de jordtrykk og krefter som vil virke på en vertikal veggflate (støttevegger, kjellervegger, spuntvegger og liknende)
- Beregne nødvendig bredde (og fundamentdybde) for å kunne oppta gitte fundamentlaste (vertikale, horisontale og momenter) ved direkte fundamentering
- Beregne aksial bæreevne av peler og rambarhet av peler
- Beregne effekt av armering i støttekonstruksjoner og under fyllinger samt vurdere hvordan jords styrke kan bedres ved egne tiltak
- Beregne dimensjonerende jordtrykk mot vertikale vegger
- Beregne bæreevne av peler og fundamenter
- Vurdere stabilitet av skråninger, skjæringer og fyllinger
- Sette kunnskapen inn i en større ingeniørmessig sammenheng

Direktoratet finner at faget er direkte relevant for prosjektering av geoteknikk og de byggtekniske aspektene ved godkjenningsområdet. Direktoratet finner på bakgrunn av det ovennevnte at mastergraden og PhD-en, sammen med det beståtte emnet Geoteknikk 2, gir et tilstrekkelig teoretisk grunnlag og dermed er tilstrekkelig relevant for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

For funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3 må foretaket videre dokumentere 8 års relevant praksis opparbeidet etter endt relevant utdanning på nødvendig nivå.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder. Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde i utgangspunktet tilhøre samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og 11-3 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har som sagt vist til faglig leder Reza Alikarami som oppfyller kravet til utdanning, og må videre dokumentere 8 års relevant praksis etter endt relevant utdanning.

Som det følger av vurderingen ovenfor finner direktoratet at kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå er oppfylt på bakgrunn av mastergraden, PhD-en og emnet fra NTNU. Mastergraden og PhD-en har som sagt flere fag som er relevante for området, men anses ikke dekkende alene for å ivareta prosjektering av geoteknikk etter SAK10 § 13-5. Sammen med faget Geoteknikk 2 som ble tatt høsten 2020, mener vi som sagt at relevanskravet er oppfylt. Relevant utdanning er derfor først oppnådd høsten 2020. Praksis skal som nevnt bygge på relevant utdanning, og derfor være opparbeidet etter endt relevant utdanning. Dette bunner i at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningsområdet.

Ettersom kravet til relevant utdanning først er oppnådd i 2020, er det kun anledning til å vektlegge eventuell praksis opparbeidet etter dette tidspunktet. Alikarami vil derfor ikke kunne oppfylle kravet til praksislengde for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 på nåværende tidspunkt. Når det gjelder tiltaksklasse 2 er det krav om minimum 6 års relevant praksis. Direktoratet finner heller ikke at Alikarami vil kunne oppfylle kravet til praksislengde for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2, da eventuell praksis fra høsten 2020 til dags dato vil tilsvare om lag 5 års praksis.

Foretaket har i søknaden vist til relevant praksis for godkjenningsområdet, som kan knyttes til Alikarami fra perioden oktober 2020 til mai 2023. Prosjektene omfattet blant annet

grunnundersøkelser, områdestabilitetsvurdering og geoteknisk prosjektering i forbindelse med oppføring av settefiskanlegg på sjøfylling, vurdering av områdestabilitet og fundamentering i forbindelse med tilbygg/ombygging ved Nord Universitet samt geoteknisk prosjektering av boligkompleks i Moss sentrum. Etter direktoratets vurdering tilsvarer dette om lag 2,5 års praksis, og dokumenterer heller ikke at kravet til praksislengde er oppfylt for godkjenningssområdet i tiltaksklasse 1.

Direktoratet etterspurte derfor i brev av 20.11.2025 et eller flere referanseprosjekter fra 2024 eller 2025 som er relevant for godkjenningssområdet, og som kan knyttes til faglig leder. Dette for å vurdere om foretaket kan oppfylle kravet til praksislengde for tiltaksklasse 1. Direktoratet har ikke fått svar på denne henvendelsen, og kravet til praksislengde er dermed heller ikke oppfylt for tiltaksklasse 1.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Sunnfjord Geo Center AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdet prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 3. Direktoratet finner heller ikke at kravene er oppfylt for lavere tiltaksklasse.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagde godkjenningssområdet.»

Klager har i e-post datert 10.12.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 37/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra FORM ENTREPRENØR AS (klagesaksnr. 2025/10263).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 05.10.2025 ble vedtak av 29.09.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 26.08.2025 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 29.09.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå, jf. SAK10 § 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2, men bemerket at foretaket allerede hadde fått innvilget området i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Form Entreprenør AS fikk sentral godkjenning første gang 02.11.2022. Foretaket har i nåværende periode sentral godkjenning for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1. I perioden 02.11.2022 – 19.08.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg og grunnarbeider, utførelse av landskapsutforming, utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner, alle i tiltaksklasse 2. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 17 inntektsmottakere og ligger i Jessheim i Ullensaker kommune. Egil Nilsen er daglig leder. Han har fagbrev i betongfaget fra 2024 og Master in Systems Engineering fra 2015. Det er også dokumentert at prosjektleder Daniel Pellerud har fagbrev i betongfaget fra 2012, og at faglig leder for plasstøpte

betongkonstruksjoner, Fredrik Korsvoll, har mastergrad i byutvikling og urban design fra 2016.

Foretaket har sin virksomhet innen bygge og anleggsvirksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.100 Oppføring av bygninger.

Saksgang

26.08.2025 Søknad

29.09.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

05.10.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de mener vedtaket om avslag for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 er feil, da blant annet Fredrik Korsvolls mastergrad ble vurdert som tilstrekkelig i sak 22/6152. Foretaket henviser til foretakets samlede kompetanse, inkludert Egil Nilsens bachelor- og mastergrad, UPK3-kurs og syv års erfaring, og Daniel Pelleruds 15 års erfaring. Foretaket mener at de på bakgrunn av dette oppfyller kravene, og ber om omgjøring av vedtaket eller videresending til Klagenemnda for sentral godkjenning.

Når det gjelder Fredrik Korsvolls kvalifikasjoner så henviser foretaket til at direktoratet har vurdert hans mastergrad innen byutvikling og urban design som ikke tilstrekkelig relevant. Foretaket mener dette er en feilvurdering, da graden ble vurdert som tilstrekkelig for sentral godkjenning i 2022. Foretaket viser til at graden inkluderer emner som er anvendelig for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner, og henviser blant annet til fagene DAK – bygg som dekker bruk av digitale verktøy for prosjektering av konstruksjoner, prosjektadministrasjon som omfatter ledelse av byggeprosjekter, og arkitekturforståelse, huset og byen som dekker konstruksjonstekniske prinsipper som foretaket mener er relevant for betongkonstruksjoner. Foretaket henviser også til at Korsvoll har gjennomført betongkurs klasse UPK2 fra betongopplæringsrådet.

Når det gjelder Egil Nilsens kvalifikasjoner så henviser foretaket til at daglig leder har fagbrev i betongfaget, betongkurs fra betongopplæringsrådet, bachelorgrad i teknologidesign og ledelse samt mastergrad i systems engineering. Foretaket henviser også til at Nilsen har 7 års erfaring som omfatter ledelse av betongprosjekter og teknisk arbeid som prosjektingeniør. Foretaket henviser også til at selv om Nilsens bachelor- og mastergrad ikke er direkte rettet mot betongfaget, inkluderer de emner i prosjektledelse, teknisk design og systemtenkning, som ifølge foretaket er kritiske for å lede komplekse byggeprosjekter.

Når det gjelder Daniel Pelleruds kvalifikasjoner så skriver foretaket at Pellerud har fagbrev og 15 års erfaring i betongfaget, inkludert arbeid med komplekse plasstøpte betongkonstruksjoner. Foretaket henviser blant annet til to prosjekter, henholdsvis Granfosstunnelen og E6 Brøhaug – Strandlykkja.

Foretaket mener at kombinasjonen av denne kompetansen og erfaringen viser at Form Entreprenør AS har tilstrekkelig kompetanse for minimum tiltaksklasse 2, og ber alternativt om godkjenning i tiltaksklasse 2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3, eller tiltaksklasse 2.

Forståelse av «faglig ledelse»

Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Foretak som søker om sentral godkjenning må videre ha en faglig ledelse med både teoretisk og praktisk kompetanse for de godkjenningsområder det søker sentral godkjenning for. Sentral godkjenning følger foretaket og foretakets organisasjonsnummer. Søknad om sentral godkjenning har derfor blitt vurdert på virksomhetsnivå, men hvor det er enkeltpersoner i den faglige ledelsen som må dokumentere at kvalifikasjonskravene er oppfylt, og ikke foretaket samlet.

Det fremgår videre av SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde som utgangspunkt skal være knyttet til samme person.

Videre fremgår det av kvalifikasjonskravene, som er gitt i form av krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid, at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Dette vil si at relevansvurderingen av praksis beror på at praksis skal bygge på det teoretiske grunnlaget man har tilegnet seg gjennom utdanningen, og at praksisen skal være fra tilsvarende fagområder og oppgaver som søknad om sentral godkjenning gjelder.

I SAK10 § 11-3 andre ledd er det imidlertid gjort unntak fra hovedregelen om at relevant praksis skal være opparbeidet etter endt utdanning. Dette unntaket gjelder for faglig ledelse som har tatt videreutdanning som bygger videre på en annen relevant utdanning i bunn, eller der faglig leder har fag-/svennebrev som praksiskandidat, eller fått mesterbrev på bakgrunn av realkompetanse. I disse tilfellene kan hvert år med relevant praksis opparbeidet før utdanningen er avsluttet godskrives med ½ år. Dette ble vedtatt i forskrift, da intensjonen bak unntaksbestemmelsen er at det skal lønne seg å ta videreutdanning og at man ønsket et

klart regelverk som gir økt forutsigbarhet for foretak med hensyn til vurderingen om de oppfyller kravene til sentral godkjenning.

Tabellen i SAK10 § 11-3 første ledd med krav til utdanningsnivå med tilhørende krav til praksistid gir dermed ikke rom for at det kan foretas en samlet vurdering av foretakets faglig ledelse. Dette er også bekreftet av Kommunal- og distriktsdepartementet den 21.10.2021, i forbindelse med tilbakemelding på spørsmål om tolkning av SAK10 § 1-2 bokstav e fra Advokatfirmaet Kjær DA, ref. sak 21/1043 samt stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning ved flere anledninger, blant annet i sak 64/20, 04/21, 67/21 og 34/23. Tilfeller som faller utenfor dette utgangspunktet vil kunne være foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og som nå har skaffet seg nødvendig utdanningsnivå, noe som ikke er tilfelle for foretaket.

Det er dermed ikke anledning til å ta en samlet vurdering av foretakets faglige ledelse. Foretaket må derfor dokumentere enkeltpersoner i den faglige ledelsen som oppfyller kravene til relevant utdanning på tilstrekkelig nivå med tilhørende praksislengde, i henhold til de ordinære kravene i SAK10 kapittel 11. Det er dette som vil bli lagt til grunn i det følgende.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Ettersom foretaket subsidiært har blitt bedt om å vurderes for tiltaksklasse 2, nevnes det også at utdanningskravet for området i tiltaksklasse 2 er mesterbrev med tilhørende 3 års relevant praksis. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har som nevnt dokumentert at Egil Nilsen og Daniel Pellerud har fagbrev i betongfaget. Dette er relevant utdanning, men oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå, verken for tiltaksklasse eller tiltaksklasse 3.

For Nilsen er det også dokumentert Master in Systems Engineering fra 2015. Det er også opplyst om at han har bachelorgrad innen teknologidesign og ledelse, uten at dette er dokumentert.

For Fredrik Korsvoll er det dokumentert mastergrad i byutvikling og urban design fra 2015.

Både bachelorgrad og mastergrad oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå for det pålagde godkjenningsområdet. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

I et brev til direktoratet av 11.09.2008 uttalte også daværende Kommunal- og regionaldepartementet følgende om nødvendigheten av riktig utdanning for å få sentral godkjenning:

«Dersom det ses bort fra kravet om at utdanningen må være relevant, innebærer dette at det er foretakets realkompetanse som danner grunnlaget for sentral godkjenning. Dette vil i så fall være i strid med ordningens intensjon, jf også våre uttalelser i sak nr 04/3790 og 01/5032.»

Spørsmålet blir derfor om utdanningene til Nilsen eller Korsvoll er tilstrekkelig relevant for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav f med tilhørende veiledning. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner omfatter forskalings-, armerings- og utstøpningsarbeider av konstruksjoner som fundamenter, vegger, søyler, bjelker og dekker.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 omfatter konstruksjoner i byggverk og tiltak som plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3. Eksempler på plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 kan være konstruksjoner i bygning med boenheter over tre etasjer samt bygning for publikum og arbeidsbygning med mer enn 5 etasjer. Andre eksempler kan være bjelker, dekker, forstøtningskonstruksjoner, kulverter og bruer med store spennvidder med stor belastning. Rammede plasstøpte peler er også omfattet av denne tiltaksklassen.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 omfatter konstruksjoner i byggverk og tiltak som plasseres i pålitelighetsklasse 2. Eksempler på plasstøpte

betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 kan være konstruksjoner i bygninger med boenheter over tre etasjer samt bygninger for publikum og arbeidsbygning med inntil 5 etasjer. Andre eksempler kan være kummer og forstøtningskonstruksjoner med trafikkbelastning og som er over 2 meter. Kulverter og bruer med spennvidde 6-10 meter er også omfattet av denne tiltaksklassen.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for støping, forskaling og betong, og at den gir et bredt nok grunnlag med tanke på konstruksjonsforståelse.

For Fredrik Korsvoll er det som sagt dokumentert mastergrad innen byutvikling og urban design. Utdanningen er hovedsakelig rettet mot planlegging, prosjektering og utvikling av byrom. Det fremgår av fagplanen for Korsvoll at utdanningen ga opplæring i emner som *DAK – Bygg, arkitektur og sted, landmåling/GIS, Huset og byen, arkitekturforståelse, lokalplanlegging, vegplanlegging, bylandskapet, organisasjon og ledelse, prosjektadministrasjon, bygningsvern og byutvikling, fysikk, kjemi og miljølære, bedriftsøkonomi og entreprenørskap, stedsutvikling, regional urbanisering, infrastruktur og sårbarhet, prosjektledelse etc.*

Til forskjell fra dette retter eksempelvis en bachelorgrad innen bygg seg mot fag innen konstruksjonsteknikk, statikk, byggeteknikk, materiallære med fokus på egenskapene til bygningsmaterialer som betong, stål, tre osv,

Direktoratet kan ikke se at mastergraden til Korsvoll innehar tilstrekkelig opplæring innen de mest vesentlige delene av godkjenningsområdets innhold, eller at utdanningen gir den nødvendige kompetansen som trengs innen for eksempel konstruksjonslære, fasthetslære, materiallære, betongkonstruksjoner, betongteknologi eller andre tilsvarende fag. Direktoratet finner derfor ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner.

For Egil Nilsen er det som sagt dokumentert Master in Systems Engineering. Det fremgår av fagplanen for utdanningen at den hadde opplæring i fag som *Fundamentals of Systems Engineering, System Architecture and Design, Project Management of Complex Systems, Systems Integration, Lean Product Development, Systems Thinking, Design for Reliability, Maintainability and Supportability, Dynamic Modeling of Systems & Enterprises og Robust engineering and design*. Utdanningen er følgelig rettet mot utvikling og design av systemer. Direktoratet kan heller ikke se at mastergraden til Nilsen innehar tilstrekkelig opplæring innen de mest vesentlige delene av godkjenningsområdets innhold, eller at utdanningen gir den nødvendige kompetansen som trengs for å ivareta godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver. Det er som sagt også informert om at Nilsen har bachelorgrad innen teknologidesign og ledelse, uten at dette er dokumentert. Studiet innen teknologidesign og ledelse tar for seg prosessen fra idé til ferdig produsert produkt, og har fokus på

produktdesign, produktutvikling, ledelse, prosjektstyring, etc. Det er som sagt ikke vedlagt noen fagplan for denne utdanningen, men ut i fra informasjon om bachelorgraden og dens innhold, kan ikke direktoratet se at utdanningen gir opplæring i relevante fag innen konstruksjon, materiallære, betong eller lignende. Utdanningene til Nilsen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevante for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner.

Når det gjelder anførselen fra foretaket om at utdanningene til både Korsvoll og Nilsen har relevante fag for plasstøpte betongkonstruksjoner som for eksempel fag innen ledelse, prosjektadministrasjon, DAK, systemtenkning mm., ønsker direktoratet å bemerke at disse fagene i utgangspunktet ikke er avgjørende ved relevansvurderingen. Det avgjørende er at utdanningen gir tilstrekkelig kompetanse innenfor det gitte fagområdet.

Foretaket har også vist til at de har flere kursbevis, blant annet UPK2 og UPK3, gjennomført i regi av betongopplæringsrådet. Til dette vil direktoratet bemerke at byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet, og kan derfor ikke veie opp for manglende formell, relevant utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22, 11/23, 19/24 og 29/24.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt, verken for tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 tidligere. Sentral godkjenning innvilges dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på søknadstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en ny vurdering av om kravene er oppfylt, der det blir lagt vekt på eventuell tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til

vurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Form Entreprenør AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plastøpte betongkonstruksjoner, verken i tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Klager har i e-post datert 03.12.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 38/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra ARKITEKT JONE VISTNES (klagesaksnr. 2025/10356).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 07.10.2025 ble vedtak av 03.10.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 11.09.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 03.10.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Jone Vistnes fikk sentral godkjenning første gang 16.03.2009. Foretaket har tidligere hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene, men fikk blant annet avslag på søknad om sentral godkjenning for disse områdene i vedtak av 28.09.2021. Vedtaket ble påklaget av foretaket, der avslaget videre ble stadfestet av klagenemnda for sentral godkjenning i møte av 15.10.2021, ref. nemndas saksnummer 62/21.

Foretaket er et enkeltpersonforetak, og har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret ingen inntektsmottakere. Foretaket ligger i Stavanger. Jone Vistnes er daglig leder. Han har dokumentert diplom fra Fiuni School of Architecture and Design fra 2008 hvor det fremgår at han har fullført tre + to års studium innen arkitektur og design. I klagesaksomgangen er det også dokumentert at Vistnes har fullført mastergrad i byplanlegging våren 2025.

Foretaket driver arkitektvirksomhet og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.110 Arkitektvirksomhet.

Saksgang

11.09.2025 Søknad

03.10.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

07.10.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at Vistnes har fullført mastergrad, og dermed oppfyller utdanningskravet etter byggesaksforskriften §§ 11-2 og 11-3. Foretaket skriver også at Vistnes tar en ny sidestilt mastergrad i bærekraft, men at universitetet på grunn av tekniske begrensinger ikke kan oppdatere vitnemålsportalen med vitnemålet for den første fullførte graden, før den nye masteren er avsluttet.

Foretaket har derfor vedlagt bekreftelse fra universitetet som bekrefter at mastergraden er fullført. Foretaket påpeker også at flere av emnene i masterstudiet er direkte relevante for de ansvarsområdene som det søkes sentral godkjenning for, spesielt innen ansvarlig søker og plankonsulentvirksomhet. Videre skriver foretaket at disse fagene er spesialiserte og ikke inngår som en del av tradisjonelle masterprogrammer i Norge i dag, men at de likevel gir solid kompetanse som dekker kravene til faglig ledelse og prosjektering i tiltaksklasse 1.

Foretaket ber derfor om at direktoratet vurderer dokumentasjonen på nytt i lys av dette, og at faglig leders fullførte masterutdanning legges til grunn som oppfylt utdanningsnivå etter SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Foretaket ber derfor om at vedtaket omgjøres.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømmerfaget. Mastergrad innen for eksempel bygg eller arkitektur vil også være relevant for området.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Jone Vistnes har diplom fra Fiuni School of Architecture and Design fra 2008, hvor det fremgår at han har fullført tre + to års studium innen arkitektur og design.

Byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning. En utdanning som ikke er godkjent av relevant utdanningsmyndighet, her NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) som har som oppgave å akkreditere og føre tilsyn med studietilbud, fagområder og institusjoner, kan ikke sies å oppfylle kravet til formell utdanning. Det er akkrediteringsmyndigheten som

har spesialistkompetanse til å foreta konkrete vurderinger av studiekompetansen som oppnås ved utdanningen. Fiuni School of Architecture and Design har ikke et akkreditert studietilbud. Direktoratet finner derfor ikke at studiet oppfyller forskriftens krav til formell utdanning. Dette ble også stadfestet av klagenemnda for sentral godkjenning i sak 62/21.

Foretaket har i klagesaksomgangen lagt ved en bekreftelse fra Universitetet i Stavanger på at Jone Vistnes har fullført mastergrad i byplanlegging ved Universitetet i Stavanger våren 2025.

Mastergrad oppfyller følgelig kravet til utdanningsnivå for området. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mastergrad i byplanlegging er relevant for godkjenningsområdet ansvarlig søker.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Ansvarlig søkers ansvar innebærer blant annet ansvar for at byggesøknaden inneholder nødvendige opplysninger for at kommunen skal kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser og tillatelser. Ansvarlig søker skal også avklare ansvarsområder, samordne de ansvarlig prosjekterende, utførende, og kontrollerende og påse at alle oppgaver er belagt med ansvar og foreslå tiltaksklasser. Ansvarlig søker har også ansvar for å sende inn nødvendige opplysninger for kommunens utstedelse av ferdigattest. Ansvaret innebærer også deltakelse i forhåndskonferanse, håndtering av nabovarsling, å avklare dispensasjonsbehov og utarbeide tiltaksprofil. Ansvarlig søkers ansvar fremgår av i SAK10 § 12-2, og innholdet i godkjenningsområdet fremgår av SAK10 §13-5 første ledd med tilhørende veiledning. Ansvaret fordrer gode fagkunnskaper og forståelse innenfor bygg- og anleggstekniske emner og byggeprosess, blant annet for å kunne avgjøre hvilke områder som må ansvarsbelegges, forstå koordineringen av de ulike aktørene og utarbeide hensiktsmessig tiltaksprofil.

Studiet byplanlegging er rettet mot planlegging av bærekraftige byer og lokalsamfunn. Det fremgår av innsendt dokumentasjon at Vistnes har bestått emner som *ansvarlig søker, estetikk, byggeskikk og steds kvalitet, teknisk forvaltning - bygningsfysikk, FDVU og ombygging, frihåndstegning, arelaplanlegging, innføring, kunsthistorie modul 1: antikk og middelalder, stedsforståelse og byteori, stedsutvikling, bærekraftige byregioner, områdeplanlegging og byutviklingsprosjekt*. Noen av fagene er tatt som enkeltemner, mens andre fag inngår i mastergraden.

Direktoratet finner at den dokumenterte utdanningen innehar tilstrekkelig opplæring i relevante emner for området, og at den dermed vurderes som tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet ansvarlig søker.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

For funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 må foretaket videre dokumentere minimum 4 års relevant praksis, opparbeidet etter endt utdanning på nødvendig nivå, jf. SAK10 § 11-3.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningssområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning.

Ettersom Vistnes har fullført mastergrad våren 2025, er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Spørsmålet blir derfor om mastergraden i dette tilfellet kan vurderes som videreutdanning i henhold til SAK10 § 11-3, slik at det kan legges vekt på praksis opparbeidet før endt grad.

Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant grunnutdanning. Dette bunner i at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningssområdet. Denne forståelsen er også tidligere lagt til grunn av Klagenemnda for sentral godkjenning, ref. nemndas saksnummer 19/21 20/22 og 28/23. For at mastergraden skal vurderes som videreutdanning for det påklagede godkjenningssområdet, må det derfor for Vistnes dokumenteres relevant formell utdanning i bunn.

Som det allerede er redegjort for er det dokumentert at Vistnes har diplom fra Fiuni School of Architecture and Design fra 2008. Som sagt så er ikke dette formell utdanning, da det ikke er et akkreditert studietilbud. Det er også dokumentert at Vistnes har bestått enkeltemner fra perioden 2001-2003, men dette utgjør ikke en formell relevant grunnutdanning, som danner det nødvendige teoretiske grunnlaget.

På bakgrunn av dette kan ikke eventuell praksis det er vist til før fullført mastergrad i 2025 vektlegges etter SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd, da den ikke bygger på et relevant teoretisk grunnlag. Vistnes vil derfor ikke oppfylle kravet til praksislengde for godkjenningssområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 på nåværende tidspunkt.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev, eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget. Mastergrad innen for eksempel bygg eller arkitektur vil også være relevant for området.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Jone Vistnes har diplom fra Fiuni School of Architecture and Design fra 2008, hvor det fremgår at han har fullført tre + to års studium innen arkitektur og design. Som redegjort for under vurderingen av godkjenningsområdet ansvarlig søker, er ikke dette et akkreditert studietilbud og oppfyller derfor ikke kravet til formell utdanning.

Foretaket har i klagesaksomgangen lagt ved en bekreftelse fra Universitetet i Stavanger har Jone Vistnes har fullført mastergrad i byplanlegging ved Universitetet i Stavanger våren 2025.

Mastergrad oppfyller følgelig kravet til utdanningsnivå for området. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om mastergrad i byplanlegging er relevant for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte mastergraden med tilleggsfagene er tilstrekkelig relevant for prosjektering av arkitektur.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdets faglige innhold i SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a med tilhørende veiledning.

Arkitekturprosjektering omfatter arkitektonisk utforming av bygning, anlegg eller konstruksjon. Dette innebærer utforming av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta og prosjektering av utendørsområder som veier og parkeringsplasser. Universell utforming av utendørsområder og planløsning i bygget inngår også.

Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1 innebærer arkitektonisk utforming av tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet. Dette omfatter bygninger med bruksareal inntil 500 kvadratmeter og større industri- eller lagerbygninger med enkel planløsning. Endringer i eksisterende bygninger der selve bygget ikke har betydelig arkitektonisk verdi, inngår også. Dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter også enkel prosjektering etter byggt teknisk forskrift innenfor ulike fagområder som konstruksjonssikkerhet, sikkerhet ved brann, planløsning, bygningsfysikk, energi, lydforhold samt miljø og helse. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være enebolig, tomannsbolig og andre lignende mindre bygninger. Utendørstribuner, små bruer og tårn er også eksempler som omfattes av dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Ved vurderingen av om en utdanning anses relevant for prosjektering av arkitektur vil det være avgjørende at utdanningen gir tilstrekkelig byggt teknisk forståelse for å ivareta prosjektering av de ulike fagområdene, samt funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Studiet byplanlegging er rettet mot planlegging av bærekraftige byer og lokalsamfunn. Det fremgår av innsendt dokumentasjon at Vistnes har bestått emner som *ansvarlig søker, estetikk, byggeskikk og steds kvalitet, teknisk forvaltning - bygningsfysikk, FDVU og ombygging, frihåndstegning, arelaplanlegging, innføring, kunsthistorie modul 1: antikk og middelalder, stedsforståelse og byteori, stedsutvikling, bærekraftige byregioner, områdeplanlegging og byutviklingsprosjekt*. Noen av fagene er tatt som enkeltemner, mens andre fag inngår i mastergraden.

Direktoratet finner at mastergraden, og noen av emnene som Vistnes har bestått, har relevante elementer for det pålagde godkjenningsområdet, men at utdanningen ellers ikke har tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til byggt tekniske fag til at den gjenspeiler innholdet og arbeidsoppgavene i tilstrekkelig grad. Det henvises i den forbindelse til godkjenningsområdets innhold nevnt over. Godkjenningsområdet omfatter prosjektering etter byggt teknisk forskrift innenfor ulike fagområder som konstruksjonssikkerhet, sikkerhet ved brann, planløsning, bygningsfysikk, energi, lydforhold samt miljø og helse. Direktoratet finner som sagt ikke at Vistnes utdanning ivaretar dette i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes derfor som ikke tilstrekkelig relevant for området.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Arkitekt Jone Vistnes verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagde godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 07.12.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

**Sak 39/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
GRANLUND INNEKLIMA AS (klagesaksnr. 2025/10365).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 08.10.2025 ble vedtak av 07.10.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.09.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 07.10.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig praksislengde, jf. byggesaksforskriften (SAK10) 11-3. Foretaket hadde dokumentert relevant høyere fagskolegrad fra 2025, men ikke dokumentert relevant utdanning i bunn, og utdanningen ble derfor ikke regnet som videreutdanning. På grunn av dette var det ikke anledning til å vektlegge praksis før fullført fagskolegrad i 2025. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Granlund Inneklima AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Kongsvinger i Innlandet. Lars Thomas Johansen Granlund er daglig leder. Han har høyere fagskolegrad

innen klima, energi og miljø i bygg (KEM) fra 03.06.2025, samt fagbrev i elektrikerfaget fra 2015.

Foretaket har sin virksomhet innen service/vedlikehold og montering av ventilasjonsanlegg og andre inneklimaprodukter, samt salg av konsulenttimer, herunder også deltagelse i annen næringsvirksomhet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.220 VVS-arbeid.

Saksgang

06.09.2025 Søknad

07.10.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

08.10.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

28.10.2025 – 30.10.2025 E-postkorrespondanse om status i klagesak

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ønsker å påklage vedtaket og be om en ny vurdering.

Foretaket mener at faglig leders fagbrev i elektrikerfaget gir en solid grunnutdanning som de mener er høyst relevant innen ventilasjon- og klimainstallasjoner. Videre skriver foretaket at elektrikerutdanningen omfatter arbeider med tekniske installasjoner i bygg, forståelse av byggsystemer og tverrfaglig samarbeid på byggeplass. Foretaket henviser også til at direktorates egne veiledning presiserer at ingen godkjenningsområder er forbeholdt én bestemt utdanning, og at flere utdanningsløp kan oppfylle kvalifikasjonskravene.

Videre skriver foretaket at elektrikerfagbrevet har gitt kompetanse i å lese tekniske tegninger, forstå elektro- og styringssystemer og ivareta sikkerhet med mer, noe som danner et relevant kunnskapsgrunnlag for arbeid med ventilasjonsanlegg, som ofte integreres med elektro/automasjon med mer. Foretaket mener derfor at fagbrevet bør anerkjennes som en relevant grunnutdanning, selv om det ikke er spesifikt rettet mot ventilasjon.

Foretaket mener også at relevante praksisår fra 2016-2025 bør medregnes fullt ut. Faglig leder har etter foretakets syn dokumentert sammenhengen yrkeserfaring fra 2016 til 2025 innen ventilasjon- og klimainstallasjoner, på prosjekter i både tiltaksklasse 1 og 3. Videre skriver foretaket at denne praksisen er direkte relevant for godkjenningsområdet, at den strekker seg over 10 år, som foretaket mener er oppdatert og relevant praksis i henhold til direktoratets veiledning. Faglig leder erfaring er også fra samme fagområde og inkluderer oppgaver på høyeste kompleksitetsnivå, som ifølge foretaket tilfredsstillende kravet om at praksis bør være fra samme eller høyere tiltaksklasse.

Videre skriver foretaket at det at fagskoleutdanningen først ble fullført i 2025 ikke bør føre til at de foregående ti års praksis settes til side. Foretaket mener også at fagbrevet ventilasjonsteknikk er en ganske ny retning, og at dette bør hensyntas.

Foretaket henviser også til at byggesaksforskriften åpner for at praksis avsluttet før endt utdanning kan godskrives med et halvt år for hvert hele år. Foretaket mener at dette understreker at slik praksis anses verdifull, og ber på bakgrunn av dette om at faglig leders dokumenterte praksis vektlegges i vurderingen, selv om den ble opparbeidet før fagskolegraden var fullført.

Foretaket oppfordrer også direktoratet til å ta en helhetlig vurdering av faglig leders samlede kompetanse. Foretaket mener at hensikten med kvalifikasjonskravene er å sikre nødvendig faglig dyktighet, og foretaket mener at denne intensjonen i deres tilfelle er oppfylt gjennom en kombinasjon av utdanning og lang praksis. Foretaket skriver også at reglene sier at relevant praksis som hovedregel skal være oppnådd etter endt utdanning, men at dette må ses på som en generell rettesnor. Foretaket mener også at når man kan dokumentere både relevant grunnutdanning, en høyere fagskolegrad og et helt tiår med praksis i faget, bør ikke den formelle rekkefølgen alene hindre godkjenning. Foretaket anfører at det viktigste må være at kompetansen totalt sett er tilstrekkelig relevant, og ber derfor om at kvalifikasjonene blir vurdert ut ifra totalbildet.

Foretaket skriver også at faglig leder i løpet av sin karriere har fungert som faglig leder på ventilasjonsprosjekter, og at han i denne rollen har hatt ansvar for planlegging, kvalitetssikring og oppfølging av utførelsen i tråd med regelverket. At faglig leder har blitt betrodd med denne rollen, viser ifølge foretaket at faglig leder innehar den nødvendige kompetansen og tilliten til å lede fagområdet. Dette mener foretaket samsvarer med kravene man stiller til ansvarlige foretak ved søknad om sentral godkjenning. Foretaket mener dette bør tillegges vekt i vurderingen, da det viser praktisk evne til å utøve ansvarsrett i tråd med regelverket og interne rutiner.

På bakgrunn av det ovennevnte mener foretaket at kvalifikasjonskravene er oppfylt, og ber om at vedtaket omgjøres slik at søknad om sentral godkjenning innvilges.

Avslutningsvis bemerker foretaket også at det ble skrevet en del tekst i den opprinnelige søknaden, men at avslaget virker sjablongmessig avslått uten forklaring. Foretaket ber derfor om at klagesaksbehandler setter seg inn i all dokumentasjon som er levert, spesielt brev fra Flexit som bekrefter at foretaket er registrert og aktiv Flexit Partner og dermed oppfyller flere krav. Disse kravene dreier seg om at foretaket har relevant praksis og erfaring med montering av ventilasjonsanlegg i bolig, gjennomført opplæring/kurs i regi av Flexit, at foretaket har ordnet økonomi og at de ikke benytter ulovlig eller kontaktstridig arbeidskraft.

Det henvises for øvrig til klagen og tilhørende dokumentasjon.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i ventilasjons- og blikkenslagerfaget.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad eller tilsvarende, med tilhørende 5 års relevant praksis jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen KEM eller VVS.

Foretaket har dokumentert at faglig leder Lars Thomas Johansen Granlund har høyere fagskolegrad innen KEM fra 03.06.2025. Det er også dokumentert fagbrev i elektrikerfaget fra 2015.

Høyere fagskolegrad innen KEM oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for begge de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

For funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1 må foretaket videre dokumentere minimum 4 års relevant praksis opparbeidet etter endt utdanning på nødvendig nivå. For funksjonen utførende i tiltaksklasse 3 må foretaket dokumentere minimum 8 års relevant praksis opparbeidet etter endt utdanning på nødvendig nivå, ettersom faglig leder har dokumentert høyere fagskolegrad.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder.

Ettersom Granlund har fullført fagskolegraden i 2025 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Spørsmålet blir derfor om den høyere fagskolegraden i dette tilfellet kan vurderes som videreutdanning i henhold til SAK10 § 11-3, slik at det kan legges vekt på praksis opparbeidet før endt grad.

Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn. Dette bunner i at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningsområdet. Denne forståelsen er også tidligere lagt til grunn av Klagenemnda for sentral godkjenning, ref. nemndas saksnummer 19/21 20/22 og 28/23. For at den høyere fagskolegraden skal vurderes som videreutdanning for det påklagede godkjenningsområdet, må det derfor for Granlund dokumenteres en formell utdanning i bunn, som er relevant for prosjektering og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Foretaket har som nevnt dokumentert at Granlund i tillegg til fagskolegraden har fagbrev i elektrikerfaget fra 2015.

Spørsmålet videre blir derfor om fagbrev i elektrikerfaget er tilstrekkelig relevant for prosjektering og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter prosjektering av installasjoner med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav k med tilhørende veiledning. Dette omfatter blant annet dimensjonering av ventilasjonsaggregater, produkter og komponenter samt fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold.

Utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter installasjon av balansert ventilasjonsanlegg med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner inklusiv lyd- og brannisolering med brannetting av kanalføringer gjennom brann- og lydskiller, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav r med tilhørende veiledning. Tilkobling og montering av kjølekomponenter i kjøleaggregater inngår også i oppgaven.

For at en utdanning skal anses som relevant for disse godkjenningsområdene er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen ventilasjonsteknikk, herunder opplæring i fagområder knyttet til ventilasjonsanlegg og kjøle- og oppvarmingssystemer.

Elektrikerfaget handler om å bygge, kontrollere, drifte og vedlikeholde elektriske anlegg og elektroniske kommunikasjonsnett i henhold til gjeldende regelverk. Læreplanen for elektrikerfaget viser at kompetansemålene i utdanningen blant annet er at man skal kunne risikovurdere anlegg og utstyr med hensyn til beskyttelse mot elektrisk sjokk, overstrøm, overspenning, brann, elektromagnetisk støy og ytre påvirkninger, montere og sette i drift ulike fordelingssystemer fra inntak til belastning med tilhørende målearrangement, ekomutstyr og jordingssystem, dimensjonere ledning, kabel og vern og vurdere behov for kompenserende tiltak med hensyn til effektfaktor ved inntak, montere, sette i drift og konfigurere ulike brukertilpassede og energieffektive installasjoner for lys, varme og variabel last med styringsutstyr og sensorer, vurdere og iverksette tiltak mot elektromagnetisk støy og gjøre rede for bygningers energikarakter og energimerking av utstyr. Man skal også kunne montere og konfigurere nettverkstilknyttet radiobasert og kablet utstyr for brukertilpassede og energieffektive installasjoner og beskrive hvordan datasikkerhet og personvern er ivarettatt, montere, programmere og konfigurere styringssystemer for motor med regulator og sensordata for å oppnå ønsket resultat, og vurdere og iverksette tiltak mot elektromagnetisk støy, montere og konfigurere anlegg for lokal energiproduksjon med energilagring, laststyring og energileveranse til nett og gjøre rede for hvordan dette påvirker anleggets energioekonomi, montere og konfigurere nød- og reservestromforsyningsanlegg, avbruddsfrie strømforsyningsanlegg og koblingsutstyr for prioriterte laster og gjøre rede for farer forbundet med arbeid på batterianlegg. Videre skal man kunne montere og konfigurere brannalarm og adgangs- og sikkerhetssystemer og vurdere ulike typer detektorer og alarmgivere og plasseringen deres, montere føringsvei og installere ledning, kabel og fiber i henhold til krav til forlegning, og gjøre rede for hvordan forlegning påvirker strømføringsevne og transmisjonsegenskaper og skjøte og terminere ulike kabler og andre ledende forbindelser ved bruk av egnet metode, verktøy, pressutstyr og tiltrekkingsmoment, og gjøre rede for materialenes mekaniske og kjemiske egenskaper.

Til forskjell fra utdanning i elektrikerfaget, inneholder for eksempel utdanning i ventilasjons- og blikkenslagerfaget eller ventilasjonsteknikkfaget blant annet opplæring i ulike ventilasjonssystemer med tilhørende komponenter, styring, oppstart, drift og vedlikehold av ventilasjonsanlegg, utarbeidelse og montering av kanalnett, kanaldetaljer og komponenter, inneklimatemålinger, energivurderinger, utførelse av gjennomføringer på tak og vegg, brannsikring og brannetting av gjennomføringer for kanalanlegg, og å bruke ulike isolasjonstyper mot kulde, varme og lyd osv.

Direktoratet finner at fagbrev i elektrikerfaget og innholdet i utdanningen, innehar elementer som kan være relevante for det påklagede godkjenningsområdet, med tanke på forståelse av de elektrotekniske delene av anleggene, men direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar

tilstrekkelig opplæring knyttet til ventilasjonsanlegg eller kjøle- og oppvarmingssystemer. Direktoratet finner ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver. Utdanningen vurderes dermed til å ikke danne et tilstrekkelig teoretisk grunnlag for de påklagede godkjenningsområdene.

Når det gjelder anførselen fra foretaket vedrørende presiseringen i SAK10 § 13-5 med tilhørende veiledning, om at fagområdene for sentral godkjenning ikke er forbeholdt en spesifikk utdanning, bemerker direktoratet at relevansvurdering av utdanning er gjenstand for en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Formuleringen som foretaket viser til understreker nettopp dette.

På bakgrunn av dette kan ikke eventuell praksis det er vist til før fullført fagskolegrad i juni 2025 vektlegges etter SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd, da den ikke bygger på et relevant teoretisk grunnlag. Granlund vil derfor ikke oppfylle kravet til praksislengde for de påklagede godkjenningsområdene på nåværende tidspunkt. Direktoratet finner heller ikke at kravene er oppfylt for lavere tiltaksklasse for utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagede godkjenningsområdene. Som nevnt bygger ikke denne praksisen på et relevant teoretisk grunnlag, og vil dermed heller ikke anses relevant i dette tilfellet.

Når det gjelder foretakets anførsel om at det må ses hen til faglig leders samlede kompetanse, og at brevet fra Flexit må tas med i betraktningen, bemerker direktoratet at det må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning og praksis som følger av SAK10. Som det følger av vurderingen ovenfor finner ikke direktoratet at kravene til praksis er oppfylt i dette tilfellet.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Granlund Inneklima AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 40/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra ANEO RETAIL AS (klagesaksnr. 2025/11096).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 24.10.2025 ble vedtak av 24.10.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 18.09.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.10.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på det nivået som kreves, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-3, 11-3 og 11-5.

Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Aneo Retail AS fikk sentral godkjenning første gang 01.09.2009. I perioden 09.01.2023 – 24.10.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 23 inntektsmottakere og ligger i Gjøvik kommune i Innlandet. Morten Stensli er daglig leder. Han har master i teknologi ved NTNUs Entreprenørskole fra 2012, i tillegg til bachelorgrad innen VVS-teknikk fra 2010. I klagesaksmgangen har foretaket også dokumentert at Tina Alise Martinsen, som også er en del av den faglige ledelsen, har mastergrad innen industriell prosess teknologi fra 2022.

Foretaket har sin virksomhet innen rådgivning og tjenester innen energibesparing og det som hører inn under dette, herunder deltagelse i andre selskaper innenfor dagligvarebransjen. Selskapet kan også, direkte eller indirekte være eier av infrastruktur. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.129 Annen teknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

18.09.2025 Søknad

24.10.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

24.10.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har fått avslag på søknad i tiltaksklasse 3 fordi faglig leders utdanning nå har blitt vurdert ikke relevant. Foretaket henviser til at mastergraden ble godkjent i forrige periode. Foretaket klager på denne beslutningen, og ber direktoratet om å vurdere kompetansepapirene til Stensli på nytt.

Foretaket skriver videre at Stensli er sivilingeniør fra NTNU, og er uteksaminert fra NTNUs Entreprenørskole, som er en studieretning ved industriell økonomi og teknologiledelse. Videre skriver foretaket at Stensli i sine studier har bygget sin fagretning mot VVS fra sin bachelorgrad, samt teknologiledelse. Foretaket informerer også om at Stensli har en bachelorgrad innen VVS-teknikk og fagbrev som kuldemontør.

Foretaket anfører at Stensli på bakgrunn av dette er en av Norges best utdannende innen varme og kuldeinstallasjoner.

Foretaket har også lagt ved utdanningspapirer for Tina Alise Martinsen som nylig har blitt forfremmet fra prosjektleder til å være en del av den faglige ledelsen mot kuldetekniske løsninger.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 3 er mastergrad eller tilsvarende, med tilhørende 8 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mastergrad innen KEM/VVS eller energi og miljø.

Foretaket har som sagt dokumentert at Stensli har master i teknologi ved NTNUs Entreprenørskole fra 2012, i tillegg til bachelorgrad innen VVS-teknikk fra 2010. I klagesaksmgangen har foretaket også dokumentert at Tina Alise Martinsen, som også er en del av den faglige ledelsen, har mastergrad innen industriell prosessteknologi fra 2022.

Bachelorgrad oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå i tiltaksklasse 3. Mastergrad oppfyller følgelig kravet. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Direktoratet ønsker samtidig å understreke at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres tilstrekkelig relevant utdanning på nødvendig nivå, jf. SAK10 § 11-3 og 11-5. Det innebærer at mastergraden, som oppfyller kravet til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 3, også må inneholde relevante fag sett opp mot innholdet i godkjenningsområdet. Det er ikke tilstrekkelig å vise til relevant utdanning på et nivå lavere enn det som kreves.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om mastergraden til Stensli ved NTNUs Entreprenørskole, eller mastergraden til Tina Alise Martinsen er relevant for prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet omfatter prosjektering av vannbårne varme- og kuldeinstallasjoner som innebærer å plassere og spesifisere produkter som inngår i installasjonen samt sikre at produktene har produktdokumentasjon. Fagområdet omfatter også tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater og tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler for fjernvarme. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold inngår også, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i med tilhørende veiledning.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 omfatter prosjektering av nye eller vesentlige endringer av installasjoner med stor kompleksitet. Installasjoner i byggverk med flere enn 4 etasjer kan være eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen. Godkjenningsområdet omfatter varme- og kuldeinstallasjoner med effekt over 150 kilowattimer. Andre eksempler på tiltak i denne klassen kan være installasjoner i høye boligblokker, kontor- og skolebygg, store forsamlingslokaler, hoteller og kjøpesentre. Andre eksempler kan være sykehus, haller og store industribygg med mange ansatte.

For at en utdanning skal være relevant for dette området må den gi nødvendig opplæring i fag knyttet til rørsystemer, termodynamikk og varme- og kuldetechnik.

Det fremgår av fagplanen for mastergraden til Stensli, at utdanningen hadde opplæring i fag som *energibruk i bygninger, strategisk ledelse, idéøk og markedsundersøkelser, innovasjon, brannteknikk, teknologibasert forretningsutvikling, internasjonal forretningsutvikling, eksperter i team – kommersialisering av teknologi, innovasjon og entreprenørskap, fordypningsprosjekt, innovasjon og entreprenørskap, fordypningsemne og prosjektplanlegging og styring.*

Det fremgår av emneinformasjonen hentet fra NTNUs nettsider, at hovedmålet for emnet energibruk i bygninger, er å bygge opp den rette holdningen til bruk av energi i bygninger med tanke på alle miljøkonsekvensene. Hensikten er å utvikle flerfaglig tilnærming til energiforsyning og bruk i nye og eksisterende bygninger som utnytter kunnskap fra arkitektur, bygningsteknikk, anvendt termodynamikk, elektroteknikk, varme-, kulde-, ventilasjonsteknikk, reguleringsteknikk, økonomi, ledelse og databehandling.

Når det gjelder den dokumenterte utdanningen til Stensli finner direktoratet at emnet energibruk i bygninger har noe relevans knyttet opp mot de påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, men at fagene og retningen i Stenslis mastergrad ellers ikke har tilstrekkelig opplæring innen de mest vesentlige delene av godkjenningsområdets faglige innhold, herunder fag knyttet til rørsystemer, varme- og kuldeanlegg utover innholdet i faget nevnt over. Dette faget alene, blir ikke tilstrekkelig sett opp mot hva godkjenningsområdet omfatter. Direktoratet finner derfor ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler de påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet presiserer at Stenslis bachelorgrad med studieretning VVS-teknikk er relevant for området, men at denne ikke oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Relevant utdanning på et lavere nivå er som sagt ikke tilstrekkelig.

Kravet til utdanning er derfor ikke oppfylt for Morten Stensli.

Foretaket har i klagesaksmgangen informert om at Tina Alise Martinsen også er en del av den faglige ledelsen for dette godkjenningsområdet. For Martinsen er det som sagt dokumentert mastergrad i industriell prosesseteknologi fra 2022. Det følger av fagplanen for mastergraden til Martinsen at utdanningen hadde opplæring i fag som *engineering thermodynamics 1, fluid mechanics, heat and mass transfer, control systems, engineering thermodynamics 2, operations management, fluid mechanics 2, indoor environment, HVAC engineering, energy management in buildings, gas cleaning and emission control, heat pumps for heating and cooling of buildings, etc.* Direktoratet finner at mastergradens hovedprofil er innen varme- og kuldeteknikk, strømningsmekanikk og energi, og mastergraden vurderes derfor relevant for prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Tina Alise Martinsen.

Krav til praksis

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår som sagt av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i med tilhørende veiledning.

Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som sagt tilhøre samme person, og det må derfor dokumenteres minimum 8 års relevant praksis for Tina Alise Martinsen for at kravet skal være oppfylt. Kravet til praksis gjelder i utgangspunktet etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-3 første ledd, men når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, kan direktoratet ved søknad om sentral godkjenning, også legge vekt på praksis opparbeidet før endt videreutdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med ½ år, jf. SAK10 § 11-3 andre ledd. Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn.

Ettersom Martinsen har mastergrad fra 2022 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Det er heller ikke dokumentert annen utdanning for Martinsen. Det er derfor ikke dokumentert at mastergraden er å regne som videreutdanning. Direktoratet finner derfor ikke grunnlag for å vektlegge eventuell praksis for Martinsen som er opparbeidet før fullført mastergrad i januar 2022. Direktoratet bemerker også kort at det kun er dokumentert referanseprosjekter i perioden 2022-2024 som er oppført som foretakets praksis. Prosjektene gjaldt prosjektering av kulde, energi og ventilasjon for flere ulike bygg. Samtlige prosjekter har hatt oppgitt effekt på 150 kilowattimer, eller mer, og er derfor relevant for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3. Resterende referanseprosjekter er praksis for Stensli fra tidligere arbeidsforhold. Etter vår vurdering tilsvarer praksis fra 2022-2024 om lag 3 års praksis, som ikke dokumenterer at kravet til praksislengde er oppfylt. Det foreligger ingen dokumentasjon på fast ansettelse for Martinsen, og direktoratet har derfor ikke informasjon om når Martinsen ble ansatt i foretaket, eller om denne praksisen kan knyttes til henne. Direktoratet finner uansett ikke at Martinsen vil kunne oppfylle kravet til praksislengde på nåværende tidspunkt, og finner derfor ikke at dette er avgjørende informasjon for å kunne avgjøre klagesaken.

Kravet til praksis er dermed ikke oppfylt for Martinsen.

Direktoratet bemerker også kort at det er vist til referanseprosjekter for Stensli som omhandler arbeider som omfattes av det påklagede godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3 og som isolert sett oppfyller kravet til praksislengde, men at praksis ikke kan veie opp for manglende utdanning.

Forhold knyttet til fast ansettelse

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer

i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i plan- og bygningsloven ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven.

Foretaket har som sagt vist til at Tina Alise Martinsen også er en del av den faglige ledelsen for området. Det er imidlertid ikke dokumentert at Martinsen er fast ansatt i foretaket. Direktoratet bemerker kort at dette som sagt ikke er avgjørende for å kunne avgjøre klagen, men påpeker for ordens skyld at kravet til fast ansettelse ikke er oppfylt for Martinsen.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for det pålagde godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen til Stensli ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag, og uten at kravene i SAK10 er oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Aneo Retail AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 41/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra
GBA BYGG AS (klagesaksnr. 2025/11330).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 30.10.2025 ble vedtak av 15.10.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 15.09.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 15.10.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde heller ikke dokumentert relevant praksis med godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

GBA Bygg AS fikk sentral godkjenning første gang 23.07.2019. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 tidligere. I perioden

30.09.2022 – 30.09.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Drammen. Anton Jørgensson er daglig leder. Han har svennebrev i tømrerfaget fra 2018.

Foretaket har sin virksomhet innen oppføring av bygninger. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.000 Oppføring av bygninger.

Saksgang

15.09.2025 Søknad

14.10.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

14.10.2025 Foreløpig svarbrev

15.10.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

15.10.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

30.10.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de mener at faglig leder Anton Jørgensson har relevant praksis og kompetanse som samlet sett kvalifiserer for tiltaksklasse 2 selv om han ikke har mesterbrev.

Foretaket skriver at Jørgensson over flere år har hatt faglig ansvar for krevende tømrerarbeider og totalentrepriser, blant annet loftutbygging og ombygging i bygårder over fire etasjer med omfattende inngrep i bæresystemer, etablering av nye brannskiller og tilpasning av eksisterende konstruksjoner. Foretaket skriver også at arbeidene har vært komplekse og krevd inngående forståelse av prosjektering, utførelse og koordinering mot andre fag, som foretaket mener er forhold som er typiske for tiltaksklasse 2.

Foretaket henviser til tre ulike prosjekter, Lillebergveien 8, Lillebergveien 17 og Iduns gate 3A og B.

Foretaket skriver at Jørgensson har hatt rolle som utførende i alle disse prosjektene og at arbeidene har vært planlagt og gjennomført i henhold til gjeldende krav til sikkerhet, konstruksjon og kvalitet. Foretaket mener prosjektene illustrerer godt den faglige bredden og kompleksiteten i virksomhetens erfaring, og viser at kompetansen ligger på nivå med tiltaksklasse 2 slik det er beskrevet i SAK10 §§ 11-3 og 11-4.

Foretaket ber om at direktoratet vurderer praksisen på nytt, alternativt oversendes Klagenemnda for sentral godkjenning dersom direktoratet ikke finner grunnlag for å omgjøre klagen.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget.

Foretaket har dokumentert at daglig og faglig leder Anton Jørgensson har svennebrev i tømrerfaget. Denne utdanningen er relevant, men oppfyller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktorat vil allikevel gjøre en kort vurdering av foretakets praksis.

Relevant praksis skal dokumenteres for eksempel ved oversikt over referanseprosjekter, tidligere ansvarsretter e.l., jf. § 11-1, jf. SAK10 § 11-5 første ledd med tilhørende veiledning. I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis må også være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder.

Godkjenningssområdet faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2 omfatter oppføring og vesentlige endringsarbeider av bygning med boenhet til og med fire etasjer, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter arbeider for eksempel småhus til og med tre etasjer og andre bygninger til og med to etasjer. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være bygning for publikum og arbeidsbygning med tre og fire etasjer samt andre trekonstruksjoner av tilsvarende kompleksitet. Dette kan blant annet være komplett klimaskall, omfattende brannskillekonstruksjoner i store bygg eller kompliserte loftsutbygginger med store inngrep i bæresystemet.

Foretaket har i søknaden vist til to referanseprosjekter med oppgitt ferdigattest fra 2022. Det ene prosjektet gjaldt demontering av eksisterende takkonstruksjon og oppbygging av ny etasje med nytt tak inkludert bæreelementer, vegger og tak på en enebolig. Det andre prosjektet gjaldt bygging av tilbygg over 2 etasjer pluss kjeller.

Direktoratet vurderer at referanseprosjektene ut fra foretakets beskrivelse av tiltakene og arbeidsoppgaver er relevant for det påklagde godkjenningssområdet i tiltaksklasse 1. Etter en kontroll av referanseprosjektene gjennom saksinnsyn i Oslo kommune, fremgår det også at foretaket har erklært ansvarsrett for utførelse av tømrerarbeid i tiltaksklasse 1 i begge tiltakene.

Foretaket har i klagesaksmgangen henvist til 3 prosjekter, henholdsvis Lillebergveien 8, Lillebergveien 17 og Iduns gate 3A og B.

Foretaket har i tidligere søknad vist til referanseprosjekt Lillebergveien 8 og 17, som dreide seg om utbygging av loft. Videre er det beskrevet at det ble foretatt endring av boder til boarealer tilknyttet leilighet under, og at det ble tatt utskjæringer i fasade for vinduer. Det ble også foretatt brannetting mellom etasjer og inntil nærliggende rom, og gjort endringer av bæreelementer for tak, takstoler, vegger osv. samt gulvlegging, isolasjon, gips, vinduer osv. Foretaket har forklart at GBA Bygg AS var totalentreprenør ovenfor kunden, men at det var samarbeidspartner OFS Bygg som erklærte ansvar for området.

Kompliserte loftsutbygginger med store inngrep i bæresystemet kan som sagt være relevant for godkjenningssområdet i tiltaksklasse 2. Direktoratet finner imidlertid ikke at det er beskrevet hvilke endringer som er gjort i bæresystem, eller hva som eventuelt gjorde det komplisert. Etter en kontroll av referanseprosjektene gjennom saksinnsyn i Oslo kommune, fremgår det at det også i disse tiltakene er erklært ansvar for bygningsmessige arbeider, og utbygging av loft, i tiltaksklasse 1.

Foretaket har også i klagesaksmgangen vist til prosjekt Iduns gate 3A og B. Foretaket har forklart at Jørgensson var tiltakshaver og utførende. Uten nærmere informasjon om tiltaket, arbeidsoppgaver osv. kan ikke direktoratet se at dette prosjektet er relevant for utførelse av

tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2. Direktoratet har heller ikke funnet relevant informasjon om prosjektet gjennom saksinnsyn i Oslo kommune.

Direktoratet har også gått gjennom praksis innsendt i forbindelse med tidligere søknader om sentral godkjenning, men kan heller ikke her se at det er dokumentert relevant praksis med utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet bemerker også kort at når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt uansett ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at GBA Bygg AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 42/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra ENTREPRENØR ROGER MJÅTVEIT AS (klagesaksnr. 2025/11609).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 05.11.2025 ble vedtak av 31.10.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.10.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 31.10.2025 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Avslaget for samtlige områder ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse hadde nødvendig praksislengde, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3. Bakgrunnen for dette var at faglig leder ikke hadde dokumentert nok praksis etter endt utdanning, ettersom faglig leder har høyere fagskolegrad fra juni 2023. Det ble også kommentert at det ikke var grunnlag for å vektlegge praksis fra før endt utdanning, ettersom det ikke var dokumentert at den høyere fagskolegraden var videreutdanning etter SAK10 § 11-3 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Entreprenør Roger Mjåtveit AS fikk sentral godkjenning første gang 02.02.1999. Foretaket har hatt sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene tidligere, med unntak av prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1, blant annet i perioden 08.11.2019 – 08.11.2022. I perioden 09.11.2022 - 31.10.2025 hadde foretaket imidlertid kun godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 13 inntektsmottakere og ligger i Bergen. Alexander Mjåtveit er daglig og faglig leder. Han har høyere fagskolegrad innen anlegg fra 07.06.2023 i tillegg til flere kursbevis. Det er også dokumentert flere ansatte i foretaket med fagbrev, herunder fagbrev i anleggsmaskinførerfaget og i betongfaget.

Foretaket driver entreprenørvirksomhet som maskinentreprenør, og driver også med annet arbeide og handel som naturlig hører sammen med dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.500 Spesialisert byggevirksomhet i forbindelse med anleggsarbeid.

Saksgang

06.10.2025 Søknad

31.10.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

05.11.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket anfører at avslaget ikke er i samsvar med veiledningen til SAK10, og at avslaget bygger på en for streng tolkning av begrepet videreutdanning, og anmoder om en omgjøring av vedtaket.

Når det gjelder veiledningen til SAK10 § 11-3 så skriver foretaket at det ikke er et krav i veiledningen av videreutdanning på bygge på et fagbrev, og at det heller ikke står noe sted at praksis før fagskole skal settes til null dersom man mangler fagbrev. Foretaket mener at veiledningsteksten viser at praksis før videreutdanning skal godskrives som halv tid, uavhengig av om søkeren har fagbrev, så lenge videreutdanningen er relevant for godkjenningsområdet.

Foretaket henviser deretter til at faglig leder Aleksander Mjåtveit har teknisk fagskole innen anlegg, 2,5 års praksis etter fullført fagskolegrad, 7,5 års praksis før fullført fagskolegrad, totalt 10 år i anleggs- og byggebransjen, og at han har bestått bygg og anleggsteknikk VG1 og VG2. Foretaket mener derfor at de etter halveringsregelen i SAK10 § 11-3 andre ledd har vist

til 6,25 års godkjent praksis, og at faglig leder dermed oppfyller praksiskravet med god margin.

Foretaket henviser videre til at direktoratet i sitt vedtak skriver at teknisk fagskole ikke regnes som videreutdanning fordi det ikke foreligger fagbrev. Foretaket mener dette er en forvaltningsmessig tolkning, og ikke er i tråd med ordlyden i veiledningen. Foretaket viser deretter til at teknisk fagskole er definert av NOKUT som høyere yrkesfaglig utdanning på nivå 5, og at den er plassert i kategori «høyere fagskolegrad» i SAK10 § 11-2. Videre mener foretaket at SAK10 og veiledningen ikke skiller mellom fagskole med eller uten fagbrev som opptaksgrunnlag, og at praktisk realkompetanse er et fullgodt alternativ til fagbrev. Foretaket mener derfor at det ikke er grunnlag i regelverket for at all praksis før fagskole skal settes til verdien 0.

På bakgrunn av dette ber foretaket om at direktoratet foretar en ny vurdering og omgjør avslaget.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for de påklagde godkjenningsområdene innen funksjonen ansvarlig søker og prosjekterende vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har som sagt dokumentert at det er Alexander Mjåtveit som er faglig leder, og dokumentert høyere fagskolegrad innen anlegg fra 07.06.2023. Denne utdanningen oppfyller kravene til relevant utdanning på nødvendig nivå for samtlige av de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Aleksander Mjåtveit.

Direktoratet kommenterer kort at det er vist til andre ansatte i foretaket med fagbrev i anleggsmaskinførerfaget og fagbrev i betongfaget, som ikke oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for områdene.

Krav til praksis

For funksjonen ansvarlig søker og ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 må foretaket videre dokumentere minimum 4 års relevant praksis opparbeidet etter endt utdanning på nødvendig nivå. For funksjonen utførende i tiltaksklasse 2 må foretaket dokumentere minimum 3 års relevant praksis.

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder. Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde i utgangspunktet tilhøre samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og 11-3 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har som sagt vist til faglig leder Mjåtveit som oppfyller kravene til utdanningsnivå, og må videre dokumentere henholdsvis 4 og 3 års relevant praksis for ham, etter endt utdanning.

Ettersom Mjåtveit har fullført fagskolegraden i 2023 er ikke kravet til praksis etter endt utdanning oppfylt. Når foretakets faglige ledelse har videreutdannet seg, er det også anledning til å legge vekt på praksis opparbeidet før endt utdanning. Hvert år med relevant praksis før utdanningen er avsluttet godskrives med et halvt år, jf. SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd. Spørsmålet blir derfor om den høyere fagskolegraden i dette tilfellet kan vurderes som videreutdanning i henhold til SAK10 § 11-3, slik at det kan legges vekt på praksis opparbeidet før endt grad.

Direktoratet vurderer at en videreutdanning må være en formell utdanning som bygger videre på en formell, relevant utdanning i bunn, som for eksempel et relevant fag-/svennebrev. Dette bunner i at praksis skal bygge på et teoretisk grunnlag som er relevant for godkjenningsområdet. Denne forståelsen er også tidligere lagt til grunn av Klagenemnda for sentral godkjenning, ref. nemndas saksnummer 19/21 20/22 og 28/23. For at den høyere fagskolegraden skal vurderes som videreutdanning for det påklagede godkjenningsområdet,

må det derfor for Mjåtveit dokumenteres en formell utdanning i bunn, som er relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket har dokumentert at Mjåtveit har en rekke kursbevis. Byggesaksforskriften stiller som sagt krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet, og kan derfor ikke sies å være en relevant formell grunnutdanning som danner det nødvendige teoretiske grunnlaget. Foretaket har også informert om at Mjåtveit har bestått bygg og anleggsteknikk VG1 og VG2. Dette kan heller ikke sies å utgjøre en fullført formell grunnutdanning, da det først er når fagbrevet er fullført at man har en formell yrkesfaglig utdanning.

Så lenge den høyere fagskolegraden i dette tilfellet ikke bygger videre på en formell utdanning i bunn, kan ikke den høyere fagskolegraden regnes som videreutdanning. På bakgrunn av dette kan ikke eventuell praksis det er vist til før fullført fagskolegrad i juni 2023 vektlegges etter SAK10 § 11-3 andre og tredje ledd, da den ikke bygger på et nødvendig teoretisk grunnlag. Mjåtveit vil derfor ikke oppfylle kravet til praksislengde for de påklagde godkjenningsområdene på nåværende tidspunkt.

Når det gjelder foretakets poengtering om at høyere fagskolegrad er plassert på nivå 5 av NOKUT og videre at den er plassert på nivå c i SAK10 § 11-2, så stemmer dette, men denne nivåplasseringen sier ingenting om hvorvidt utdanningen er en videreutdanning eller ikke. Dette beror som sagt på om utdanningen bygger videre på en fullført formell grunnutdanning, og ikke hvilket nivå utdanningen i seg selv ligger på. Når det gjelder foretakets argumentasjon om at realkompetanse er et fullgodt alternativ til fagbrev for opptak til teknisk fagskole, så stemmer også dette. I disse tilfellene oppfyller ikke søker det formelle opptakskravet, men tas inn på grunnlag av praktisk erfaring, og gjøres etter en konkret vurdering. Dette innebærer likevel ikke at den høyere fagskolegrad bygger videre på det nødvendige grunnlaget som nevnt over, og kan regnes som videreutdanning etter SAK10 § 11-3.

Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Som nevnt bygger praksisen fra før 2023 på nødvendig teoretisk grunnlag, og vil dermed heller ikke anses relevant i dette tilfellet.

For godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 og prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1 er det vist til praksis som er etter endt utdanning, og som er relevant for områdene fra 2023-2025. Etter direktoratets vurdering tilsvarer dette om lag 2,5 års praksis, medregnet praksis fra juni 2023.

For godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1 er det vist til praksis som er etter endt utdanning, og som er relevant for området fra 2024-2025. Etter direktoratets vurdering tilsvarer dette om lag 2 års praksis.

For godkjenningsområdet prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1 er det vist til praksis som er etter endt utdanning, og som er relevant for området fra 2024, som ikke dokumenterer at kravet til praksislengde på minst 4 år er oppfylt.

For godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 er det vist til praksis som er etter endt utdanning, og som er relevant for området i tiltaksklasse 2 fra 2024-2025. Etter direktoratets vurdering tilsvarer dette om lag 2 års praksis.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Entreprenør Roger Mjåtveit AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 43/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra ESS ELEKTRO AS (klagesaksnr. 2025/12456).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av installasjon av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av installasjon av ledesystem i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 24.11.2025 ble vedtak av 21.11.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 18.09.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 21.11.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av installasjon av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av installasjon av ledesystem i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Ess Elektro AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Oslo. Stian Foss er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Emil Ewerton-Stark er oppgitt som faglig ansvarlig. For ham er det dokumentert Bachelor of Science with specialization in Enterprising & Business Development fra 2015. Det er også dokumentert behørighetsbevis som elinstallatør Allmän Behörighet ABL og utdanningsbevis fra Distansia. Det er også dokumentert en karakterutskrift, "Samlat Betygsdokument", fra kommunal vuxenutbildning (Komvux) i Växjö. Det er også dokumentert tillatelse til å bygge og vedlikeholde elektriske anlegg i Norge (elektriker) og godkjenning til å utøve yrket faglig ansvarlig for bygging og vedlikehold av andres elektriske anlegg i Norge (elektroinstallatør) fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Foretaket har sin virksomhet innen elektrikerarbeid og salg av varer og tjenester. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Elektrisk installasjonsarbeid.

Saksgang

18.09.2025 Søknad

22.10.2025 Foreløpig svarbrev

26.10.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

30.10.2025 Foreløpig svarbrev

02.11.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

21.11.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

24.11.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket innleder klagen med å skrive at godkjenning som elektroinstallatør fra DSB har de samme kravene til utdanning som sentral godkjenning. Videre skriver foretaket at forskjellen er at DSB er klar over at utdanninger kan være utformet på ulike måter, og at de tilpasser seg dette. Videre skriver foretaket at DSB aksepterer tilsvarende utdanninger selv om de er forskjellige, og at det samme gjelder EKOM, som også godkjente faglig leders utdanning fra Sverige som tilsvarende deres krav, da foretaket søkte om EKOM-autorisasjon. Foretaket synes derfor det er merkelig at Direktoratet for byggkvalitet vurderer dette annerledes. Foretaket mener også at kravene er like strenge i Sverige som i Norge, men at utdanningen er lagt opp på en annen måte.

Foretaket forklarer videre at man i Sverige kan velge å studere ved Yrkeshögskola (fagskole), universitet, høyskole eller hos en privat utdanningsaktør. Videre skriver foretaket at kravene og behørigheten etter endt utdanning er de samme, og at i faglig leders tilfelle passet det best å ta utdanningen privat på nett, siden han jobbet samtidig som han studerte.

Videre skriver foretaket at faglig leder har installatørbehørighet både i Norge og Sverige, og at kurset faglig leder tok hos Distansia er det samme som om han hadde studert til installatør ved fagskole i Sverige. Foretaket mener at direktoratet kan få dette bekreftet ved å kontakte Elsikkerhetsverket.

Foretaket skriver deretter at det er de samme europeiske standardene for ledesystemer og brannalarmanlegg i både Sverige og Norge, og at kravene er de samme. Videre skriver foretaket at de har forståelse for at det må stilles krav til kvalitet hos bedrifter som utfører denne typen arbeid, men at dersom hver sak skal vurderes individuelt så bør det også være rom for å ta hensyn til slike forhold.

Videre argumenterer foretaket for at de skal søke for utførelse og ikke prosjektering, som betyr at de skal følge tegninger og montere i henhold til disse. Denne type arbeid skriver foretaket at faglig leder har utført i Norge siden 2008, og at driverne av foretaket til sammen har nesten 80 års erfaring med denne typen arbeid.

Foretaket mener at et avslag på søknad om sentral godkjenning betyr at direktoratet mener at de ikke burde utført noen av jobbene innen ledesystemer og brannalarmanlegg som foretaket har gjennomført i løpet av disse årene. Videre skriver foretaket at det aldri har vært problemer i disse prosjektene, og at de selv har hatt ansvar og stått for kommunikasjonen med prosjekterende, uten direkte oppsyn fra faglig leder da foretaket kan sitt arbeid og har gjennomført mange store prosjekter.

Foretaket mener derfor at avslaget motarbeider den funksjonen sentral godkjenning er ment å ivareta, som er å sikre at bedrifter leverer trygge og fagmessig utførte anlegg, og ikke å gjøre det så vanskelig som mulig for bedrifter å utføre jobbene de best kan.

På bakgrunn av dette ber foretaket om at saken blir vurdert på nytt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av brannalarmanlegg og ledesystem i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen elektro eller elkraft.

For faglig ansvarlig Emil Ewerton-Stark er det som sagt dokumentert Bachelor of Science with specialization in Enterprising & Business Development fra 2015. Det er også dokumentert behørighetsbevis som elinstallatör Allmän Behörighet ABL og utbildningsbevis fra Distansia. Det er også dokumentert en karakterutskrift, "Samlat Betygsdokument", fra kommunal vuxenutbildning (Komvux) i Växjö. Videre er det dokumentert tillatelse til å bygge og vedlikeholde elektriske anlegg i Norge (elektriker) og godkjenning til å utøve yrket faglig ansvarlig for bygging og vedlikehold av andres elektriske anlegg i Norge (elektroinstallatør) fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Spørsmålet blir derfor om det for Emil Ewerton-Stark er dokumentert at krav til relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå er oppfylt.

Kvalifikasjonskravene i SAK10 §11-2 og 11-3 er formulert som tydelige og konkrete krav til utdanningsnivå og praksis, og åpner ikke for skjønnsutøvelse. Kvalifikasjonskravene innebærer blant annet at foretakets faglige ledelse skal ha «formell utdanning på et fastsatt nivå», jf. SAK10 §11-2 med tilhørende veiledning. Direktoratet presiserer at utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 skal være oppfylt i henhold til de funksjonene og

tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3, ved søknad om sentral godkjenning. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan.

Foretaket har som sagt dokumentert Bachelor of Science with specialization in Enterprising & Business Development fra 2015. Bachelorgrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte bachelorgraden er tilstrekkelig relevant for utførelse av brannalarmanlegg og ledesystem.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdenes faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav m og n med tilhørende veiledninger. Godkjenningsområdene omfatter utførelse av brannalarmanlegg og ledesystem. Et ledesystem kan omfatte markeringsskilt, retningsskilt, ledelinjer og nødlis. Komponenter i systemet kan være elektriske, belyste eller etterlysende. For at en utdanning skal anses relevant for disse godkjenningsområdene er det avgjørende at den gir opplæring i relevante fag innen elektroteknikk.

Bachelorgraden til Ewerton-Stark er hovedsakelig rettet mot bedriftsøkonomi, entreprenørskap, administrasjon, markedsføring osv. Direktoratet kan ikke se at den dokumenterte utdanningen til Ewerton-Stark innehar opplæring elektro, eller andre

teoretiske fagområder som er relevante for utførelse av brannalarmanlegg og ledesystem. Direktoratet finner at bachelorgraden ikke er tilstrekkelig relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket har også dokumentert karakterutskrift, "Samlat Betygsdokument", fra kommunal vuxenutbildning (Komvux) i Växjö. Komvux er en utdanning for voksne som mangler grunnskole- eller videregående opplæring, eller som ønsker å komplettere en tidligere utdanning. Direktoratet finner ikke at det er dokumentert at kravet til utdanningsnivå er oppfylt på bakgrunn av denne karakterutskriften. Det er heller ikke dokumentert at Ewerton-Stark har oppnådd lavere utdanningsnivå på bakgrunn av denne utdanningsdokumentasjonen, som er fag-/svennebrev eller tilsvarende.

Det er som sagt også dokumentert behørighetsbevis som elinstallatör Allmän Behörighet ABL og utdanningsbevis fra Distansia. Videre er det dokumentert tillatelse til å bygge og vedlikeholde elektriske anlegg i Norge (elektriker) og godkjenning til å utøve yrket faglig ansvarlig for bygging og vedlikehold av andres elektriske anlegg i Norge (elektroinstallatør) fra DSB.

Byggesaksforskriften stiller som sagt krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet. Direktoratet bemerker også at Direktoratet for byggkvalitet administrerer den sentrale godkjenningsordningen. Sentral godkjenning er en vurdering av foretakets kvalifikasjoner vurdert opp mot kravene i SAK10 kapittel 9-11, og er uavhengig av andre autoriseringsordninger, eller annet regelverk.

Direktoratet må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning i SAK10 §§ 11-2 og 11-3, og foretaket må ved søknad om sentral godkjenning dokumentere at dets faglige ledelse oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Dette innebærer at utdanningen både må være relevant for godkjenningsområdet, og oppfyller krav til nødvendig utdanningsnivå etter inndelingen i tiltaksklasser og funksjoner i henhold til tabellen i SAK10 § 11-3. Direktoratet har ikke mulighet til å fravike disse kravene.

Når det gjelder foretakets anførsler om at godkjenning fra DSB og EKOM-autorisasjon baserer seg på tilsvarende utdanningskrav som ved søknad om sentral godkjenning, og at disse myndighetene har godkjent utdanningen til Ewerton-Stark som ekvivalent, bemerker direktoratet at både DSB og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) gjør sine vurderinger basert på et annet regelverk. Vi er som sagt bundet av kravene i byggesaksforskriften, og vurderinger fra andre instanser får dermed ikke betydning for vurderingen etter SAK10.

Direktoratet finner ikke at foretaket har dokumentert relevant formell utdanning, som oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå etter SAK10.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at ESS Elektro AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdene utførelse av brannalarmanlegg og ledesystem i tiltaksklasse 2. Direktoratet finner heller ikke at kravene er oppfylt for lavere tiltaksklasse.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagde godkjenningssområdene.»

Sak 44/25 Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra GJØVIK KOMMUNE TJENESTEOMRÅDE TEKNISK DRIFT (klagesaksnr. 2025/12582).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 28.11.2025 ble vedtak av 14.11.2025 påklaget av virksomheten. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.10.2025 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 14.11.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-2, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledninger.

Generelle opplysninger om foretaket

Gjøvik Kommune Tjenesteområde Teknisk Drift er en underenhet av Gjøvik kommune. Underenheten fikk sentral godkjenning første gang 08.09.2025. Enheten har sentral godkjenning for godkjenningsområdet ansvarlig søker i tiltaksklasse 2 og utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1.

Enheten har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 22 inntektsmottakere. Faglig leder for det påklagde godkjenningsområdet er Trond Arild Hulleberg. For Hulleberg

karakterutskrift for fullført toårig linje maskin/konstruksjonsteknikk fra Gjøvik tekniske fagskole.

Gjøvik Kommune Tjenestemråde Teknisk Drift er som sagt underenhet til næringsdrivende og offentlig forvaltning, og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 48.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked.

Saksgang

20.10.2025 Søknad

14.11.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

28.11.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Enheten skriver i klagen at de mener det er lagt til grunn et manglende forvaltningsskjønn i direktoratets avgjørelse. Videre informeres det om at Trond Hulleberg tok sin utdanning på teknisk fagskole på 90-tallet slik studiet fagmessig var bygd opp på den tiden, og med den dokumentasjonen som ble utstedt fra skolen.

Enheten anfører videre at utdanningen er dokumentert fullført av Oppland fylkeskommune og at det derfor anses som urimelig at søknaden avslås med konklusjon om at utdanningen ikke er bestått. Videre anføres det at studiets innhold både er relevant, og inneholder grunnleggende fag som en fagskoleingeniør og teknikerutdanning la til rette for den gangen, med både maskinteknikk, konstruksjonsteknikk, materiallære, DAK-tegning, elektro-automatisering, mekanikk, energiteknikk m.v. Enheten mener dette er grunnleggende fag som inngår som viktig basiskunnskap i deres prosjekter, som omhandler både legging av rør, drift av pumpestasjoner, vannverk, renseanlegg osv.

Videre anføres det at Trond Hulleberg er en av de dyktigste fagpersonene i enheten, og at han har lang fartstid innen vann og avløpsprosjekter. Det informeres også om at Hulleberg også underviser på fagskolen i VA-fag, og at han ofte er benyttet som ressursperson av bransjen og også er leder for et EU-prosjekt som Gjøvik kommune utfører innen overvann.

Enheten ber derfor om at klagen tas til følge og at det utøves et forvaltningsmessig skjønn hvor utdanning og realkompetanse blir lagt til grunn på best mulig måte.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen bygg eller anlegg, med relevante fag for vannforsynings- og avløpsanlegg.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført og bestått utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført og bestått utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23, 20/24 og 5/25.

Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Direktoratet vurderer kun om dokumentert utdanning oppfyller kravene til utdanningsnivåene som følger av byggesaksforskriften. Så lenge det ikke er dokumentert eller bekreftet fra relevant myndighet at grad er oppnådd, eller at utdanning er fullført og bestått, er ikke kravet til utdanningsnivå oppfylt.

Det er som sagt dokumentert karakterutskrift fra Gjøvik Teknisk Fagskole for Trond Hulleberg. Det er også dokumentert utskrift fra eksamensprotokollen for Gjøvik tekniske fagskole fra Innlandet fylkesarkiv, der det fremgår at Hulleberg i 1996 har fullført toårig linje maskin/konstruksjonsteknikk, samt en oversikt over hvilke karakterer han har fått.

Selv om det står i eksamensprotokollen at Hulleberg har *fullført* en toårig linje, så bekrefter dokumentasjonen allikevel ikke at utdanningen er fullført og *bestått*, og at vitnemål er utstedt. Det kan derfor ikke legges til grunn at høyere fagskolegrad er oppnådd ut ifra innsendt dokumentasjon, i henhold til kravene til utdanningsnivå i SAK10 § 11-2, og krav til dokumentasjon i SAK10 §11-1 andre ledd.

Kravet til utdanningsnivå er dermed ikke oppfylt.

Selv om kravet til nødvendig utdanningsnivå ikke er oppfylt, vil direktoratet allikevel vurdere relevansen på fagene som er tatt.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Departementet har også uttalt følgende i brev av 11.09.2008, om nødvendigheten av riktig utdanning for å få sentral godkjenning:

«Dersom det ses bort fra kravet om at utdanningen må være relevant, innebærer dette at det er foretakets realkompetanse som danner grunnlaget for sentral godkjenning. Dette vil i så fall være i strid med ordningens intensjon, jf også våre uttalelser i sak nr 04/3790 og 01/5032”»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav d med tilhørende veiledning. Godkjenningsområdet omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr. For at en utdanning skal anses relevant for godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

Hulleberg har som sagt studert ved linje for maskin/konstruksjonsteknikk. Hulleberg har fått karakterer i fag som *fysikk, kjemi, materiallære, elektro/automatisering, mekanikk, konstruksjonsteknikk, tilvirkningsteknikk, energiteknikk og fordypning styringsteknikk/DAK*.

Direktoratet kan ikke se at utdanningen gir nødvendig kompetanse innen vann og avløp til at utdanningen kan anses relevant for utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg.

Når det gjelder anførselen om at utdanningen inneholder grunnleggende fag, og at dette er viktig basiskunnskap for utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg, bemerker direktoratet at disse fagene i utgangspunktet ikke vil være avgjørende ved relevansvurderingen, men at det sentrale er at det er vist til relevante fag innen det gitte fagområdet, som i dette tilfellet er vann og avløp. Direktoratet kan som sagt ikke se at det er dokumentert relevante fag innen vann og avløp.

Direktoratet finner på bakgrunn av det ovennevnte at verken kravet til relevant utdanning, eller krav til nødvendig utdanningsnivå er oppfylt.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at det er vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Gjøvik Kommune Tjenestemråde Teknisk Drift verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

Sak 45/25 Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir onsdag 22.04.2026 kl.09.30-15.00 på Gardermoen.